



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in  
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

**Gavanti, Bartolommeo**

**Venetiis, 1650**

C

**urn:nbn:de:hbz:466:1-9534**

ADDITIO.

- 1 Possunt Canonici mutare paramenta sine consensu Episcopi, & de mobilibus non pretiosioribus disponere. *Congregat. Conc. 23. Augusti 1631.*
- 2 Triennium in locationibus computandum est ex tribus fructuum collectionibus, ita ut si ex quolibet triennio vnus tantum fructus percipiatur, tunc triennium pro vno anno computari debet, & locatio fieri potest vsque ad nouennium. *DD. cum Barboss. de iure Eccl. l. 3. cap. 17. n. 73.*

Cameteria.

- 1 Restituantur vbi non sunt Prouinci.
- 2 Nullæ ibi sint arbores, nec herba paulo danda. *Prou. 4.*
- 3 Bene Claudantur, & Cruce alta in medio posita. *Prou. 1.*
- 4 Vbi potest, extruatur ibi Capella, & adsit vas cum aqua benedicta. *Pro. 4.*
- 6 Stabula iumentorum inde distent. *ibidem.*
- 6 Neque ibi tritura fiat, neque telæ extendantur, neque fabrile quid elaboretur. *ibid.*
- 7 Ecclesia polluta, censetur pollutum contiguum Cameterium, non è contra *Barbos. de pot. Episc. alleg. 27. num. 29.*

Calix.

- 1 Non ex ære, neque auricalco sit; potius ex stanno. *Conc. Rhem. c. 6.*
- 2 Negatur contactus illius iis, qui non sunt in sacris. *Conc. Rom. 2. cap. 9.*
- 3 Potest Episcopus ex causa dare licentiam clerico, non in sacris, tangendi vasa sacra. *Vgol. de pot. Episcop. capit. 4. §. 11. num. 1.*
- 4 Execratur, quando deauratur, nisi deauratio cadat propter vium. *Sylu. Calix quest. 2.*
- 6 Item si scyphus à pede ex toto separetur, licet non sit fractus, quia iunctura est tornatilis, siue ad vitam. *Idem ibid. Negat Suarez.*
- 6 Et quando amittit formam Calicis. *Sylu. loco cit.*

Campana.

- 1 IN Sabbato Sancto ne pulsantur Campanæ à quouis, antequam Cathedralis Ecclesia, vel Matrix pulsauerit, sub pœna 100. ducatorum. *Leo X. Anno 1518.*
- 2 Per Matricem intellige quoque Parochialem in Diœcesi, antequam non possunt Regulares, neque Confratres suas Campanas pulsare. *Congregat. Rit. 19. February. 1608.*  
*V. Ecclesia. num. 20. Exequia numero 37. Interdictum numero 21. 27. Oratio publica. num. 16. 23. 26. 27. Processio. num. 21. 22. Regularium iura sub Episcopis num. 50.*

ADDITIO.

- 1 Potest Episcopus prohibere, ne cœpanæ nondum benedictæ pulsantur. *Congr. Rit. 5. Jul. 1614.*
- 2 Etiam si collegiata habeat omnimodam præcedentiam supra Matricem, non tamen potest pulsare campanas prius in Sabbato Sancto. *Congr. ead. 23. Febr. 1619.*
- 3 Si adest consuetudo pulsandi campanas non nisi post Cathedralē, seu Matricem, obseruanda est. *ead. 21. Aug. 1601.*
- 4 Aliàs liberum est cuique ante, vel post. *ead. 11. Apr. 1601.*

Canonikatuum Collatio.

- 1 Vbi præbendæ cum distributionibus sunt ita tenues in insignibus Collegiatis, ut non respondeant decentiæ loci, & personarum, licet Episcopo cum Capituli consensu, vel beneficia simplicia non regularia iis, vnire, vel aliquibus suppressis cum patronorum consensu ad minorem numerum Canonikatuum reducere. *Trid. sess. 24. cap. 15.*
- 2 Prouisio Canonikatuum ne fiat, nisi iis qui ætatem, & aliàs habent qualitates, sub pœna nullitatis. *Idem sess. 22. cap. 3.*
- 3 Nemo ad Dignitates, quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi saltem 25. ætatis annum attigerit, & in clericali ordine laudabiliter vixerit. *Idem sess. 24. cap. 12.*
- 4 Ad Dignitates infra Archidiaconū, vel Personatus sine animarum cura clerici idonei,

- idonei, & 22. annis non minores assumentur. *ibid.*
- 5 Decretatus non habet annexam obligationem Doctoratus, neque Magistratij. Decisum refert Garz. *de benef. part. 7. c. 7. nu. 43.*
- 6 Neque statui potest in Conc. Prouinciali, quod dignitates & Canonicatus in Cathedralibus dentur tantum graduatis. Decisum refert idem *ibid. nu. 45.*
- 7 Principalis, Dignitas in Ecclesia Collegiata exempta, cui Ordinaria iurisdic-tio cum omnibus iuribus Episcopali-bus competit, non debet necessario: sed congruit, ut conferatur Doctori. Decisum refert idem *ibid. nu. 33.*
- 8 In Dignitatibus Collegiarum Eccle-siarum requiritur aetas 22. annorum. De-cisum refert Garz. *par. 7. cap. 4. nu. 59 62.* Negant alij apud Barbof. *alleg. 60. nu. 67.*
- 9 Sit aetas 22. annorum completa in prae-dictis. Decisum refert Garz. *de c. 4. nu. 70.*
- 10 Scholasteria conferenda est Doctori, vel Magistro, vel Licentiato in Theolo-gia, seu Iure Canonico. *Trid. sess. 23. c. 18.*
- 11 Nemo ad Dignitatem, Canonicatum, aut portionem recipiatur, nisi qui eo or-dine, quem requirit Dignitas &c. aut si initiatus, aut ea sit aetate, ut initiari possit. *Trid. sess. 24. c. 12.*
- 12 Omnes autem Canonicatus, ac portio-nes in Cathedralibus habeant annexum ordinem Presbyterij, vel Diaconatus, vel Subdiaconatus. *ibid.*
- 13 Quae designatio fiat ab Episcopo cum consilio Capituli, ita tamen, ut dimidia pars saltem sint presbyteri. *ibidem.*
- 14 Vbi laudabilior consuetudo est quod plures, vel omnes sint presbyteri, omni-no seruetur. *ibid.*
- 15 Vbi nulla est ordinum distributio, aetas 22. annorum requiritur ad Canonicatum in Cathedralibus. Decisum refert Barbof. *alleg. 60. nu. 70.*
- 16 In Collegiatis sufficiat aetas 14. Annorum. Decisum refert *ibid. nu. 71.*
- 17 Canonicatus de Iure patronatus laico-rum ante Concilium Trid. fundatus, cum pacto, quod descendentes à fundatore possint illum obtinere, licet non sint in sacris, tenet. Decisum fuit 29. Nouemb. 1592.
- 19 In vacatione Pœnitentiariae, seu Præ-bendæ Theologalis fiat concursus, nisi ad Papam spectent. *Prou. 5.*
- 19 Ne creetur Canonicus supernumera-rius ille, qui ministerium nauare debet, quod prestare nequit cum officio Cano-nicali. *ibid.*
- 20 Canonicus per collationem liberati Capituli non debet ab Episcopo exami-nari. Decisum refert Garz. *part. 9. cap. 3. nu. 19. v. benef. Paroch. Prouiso nu. 42. Benef. Pluralitas nu. 3. 4. 5. Illegit. nu. 10. 11. 12. 13. Legatus numero 4.*

## A D D I T I O.

- 1 Dignitas noua in collegiatis, quæ aliàs non reperitur in Ecclesia, non potest creari sine licentia Papæ: Archidiaconatus & similes iam vstitata possunt creari cum consensu capituli ab Episcopo. *DD. apud Barbof. de iure Eccl. l. 1. c. 21. n. 5.*
- 2 Canonicatus supernumerarius non potest erigi ad futuram præbendam, deci-sum refert Garz. *de benef. p. 7. c. 1. n. 5.*
- 3 Aetas in canonico incipit à die Natiui-tatis eius, non Baptismi. *Cong. Conc. 4. Dec. 1627.*
- 4 Aetas 22. annorum in dignitatibus Ca-thedralis an debeat esse completa? Auit. Negant *DD. apud Barbof. de Canon. c. 1. nu. 22.*
- 5 Nemo potest habere duos canonicatus, decisum referunt *DD. apud Barbof. loc. cit. c. 41. nu. 16.*
- 6 Si perseveret cum duobus, amittit am-bos, decisum referunt *ibid.*
- 7 Eodem modo obtinens Dignitatem perdit canonicatum, si vtrumque requirit residentiam, decisum refert Garz. *de benef. p. 11. c. 5. n. 244.*
- 8 Non potest Episcopus concedere Ca-nonicis cathedralis habitum proprium neque mutare. *Cong. Rit. 1. Sept. 1612.*
- 9 Neque almutiam dare. *ead. 25. Ianuar. 1602. 16. Ianuar. 1620.*
- 10 Neque Cappam. *eadem 10. Ianuar. 1604.*

## Canoniarum possessio.

- 1 IN possessione danda, neque fructus, neque distributiones, nec eorum pars retineantur ab Episcopo, Capitulo, Col-legio, & alijs. *Pius V. Anno 1570.*

2. Neque nuper prouisi inducantur ad iurandum pro obseruandis huiusmodi statutis, & consuetudinibus. *ibid.*
3. Sub pœnis Episcopo suspensionis ab officio Pontificali, reseruata Papæ & aliis interdicti; & singularibus personis excommunicationis similiter reseruata. *ibid.*
4. Iurantes autem non ligantur, nisi pœna eiusdem reseruata excommunicationis *ibid.*
5. Vbi vero fructus, vel distributiones piis vsibus ultra semestre tempus sunt concessi, horum dumtaxat dimidia pars pio vsui tribuatur. *ibid.*
6. Non tamen derogatur priuilegio, statuto, consuetudini, circa fructus, & distributiones inter uocationem beneficii, & collationem, siue possessionem prouenientes, si prædictis debeantur. *ibid.*
7. Prohibentur munera, esculenta, etiam nomine urbanitatis, seu honorarii extorta, & coacta. Prou. 7.
8. Item dulcia multa. Decisum refert Zerola in *prax. Episc. part. 2. V. Possessio benef. §. 5.*
9. Proventus autem in hoc casu ad facritiam debiti, verè in eadem insumantur, quæ, si non egeat, in fabricam Ecclesiæ, vel aliud commodum transferantur ab Episcopo cum consilio Capituli. Prou. 2.
10. Emitatur professio fidei non solum coram Episcopo seu eius Officiali: verum etiam in Capitulo, ut quisque faciat fructus suos. Trident. *sess. 24. cap. 12. intellige in Cathedralibus. V. Fidei Professio num. 2. ad 20. à 35. Pœnsio num. 4. 13.*

ADDITIO.

1. Valet constitutio Episcopi, ut capituli soluendæ certæ pecuniæ ratione nouæ possessionis Canonicatum in fabricam Ecclesiæ non in Notarios, campanarios, & eiusmodi, decisum refert Garz. de *benef. p. 3. cap. 2. num. 198. declar. 9.*
2. Valet consuetudo, stante dispositione, *sess. 24. cap. 14. Ind. ut fructus primi anni reseruentur hæredibus beneficiarij. Rot. decis. 663. p. 2. diuers.*
3. Item consuetudo, quod fructus spe-

sent ad capitulum, donec canonicus sit Sacerdos. *Congreg. Conc. 6. May 1617.*

4. Non censetur laudabilis consuetudo, quæ est pro reparatione bonorum mensæ capitularis in possessione capienda à canonicis, decisum refert Garz. *supra p. 8. cap. 1. num. 90.*

Canonicatum Optio.

1. Consuetudo optandi in præbendis distinctis non valet nisi post. 6. annos. Monet de *Optio. cap. 2. q. 1. ff. nu. 18.*
2. Potest Episcopus eam inducere in beneficijs suæ collationis. *idem q. 3. num. 50.*
3. Domus Canonicales cadunt sub optione. *cap. 3. q. 2.*
4. Non datur optio in beneficijs in Curia vacantibus, aut reseruatis, aut deuolutis ad Papam, aut de iure patronatus. *ibidem qu. 3. & 4.*
5. Nec in resignatione, seu permutatione, nisi illa sit libera, non ad fauorem alicuius. *qu. 5.*
6. Nec in habentibus annexum onus Pœnitentiariæ & eiusmodi. *qu. 6.*
7. Possunt indistincte optari maiores, & minores præbendæ. *q. 7.*
8. Descensus à maiori præbenda ad minorem in dignitate negatur. *ibid. cap. 4. quest. 1.*
9. Pœnitentiarium optare posse, & alios habentes onus proprium, affirmant alij: alij negant. *ibid. num. 11. affirmat Monet. concl. 3.*
10. Antiquiores in receptione primo optant. *cap. 5. q. 1.*
11. Excommunicatus optare potest. *communior sententia. c. 4. q. 2.*
12. Absens iusta de causa, etiam studij, potest. *q. 3.*
13. Per Procuratorem, seu coniunctam personam. *q. 4.*
14. Canonicus nondum subdiaconus optare potest. *q. 5.*
15. Dispensatus ad beneficia in Collegiata potest. *q. 6.*
16. Cecus factus postquam Canonicus, potest. *ibid. concl. 4.*
17. Coadiutus optare potest. *questio. 8. concl. 1. & 3.*
18. Coadiutor non potest, *ibidem conclus. 2. & 4.*

19. Viciarius corpore inhabilis ad ordines annexos præbendis non potest. *qu. 6. concl. 1. & 2.*
20. Irregularitas præcedens receptionem ordinis, aut beneficii impedit optionem. *qu. 6. concl. 2.*
21. Irregularitas sequens eandem non impedit. *concl. 3.*
22. Vbi est distinctio ordinum, intra suum quisque ordinem Dignitatum, Presbyterorum, Diaconorum, Subdiaconorum potest optare, non ultra suum. *cap. 5. qu. 3. concl. 2.*
23. Vbi non est distinctio, potest dari optio ad digniorem. *ibid.*
24. Indultum Cardinalium non derogat optioni. *c. 8. qu. 2. concl. 6.*
25. Fieri debet optio intra 20. dies à die licentiæ. *cap. 6. qu. 1. & 4.*
26. Idem tempus currit omnes ea voce optantibus. *ibid. q. 3.*
27. Et vacat præbenda optantis. *qu. 6. concl. 2.*
28. Qui optionis iure præbendam assequitur meliorem, moneat Episcopum intra mensem, sub pœna dimidiæ partis fructuum vnius anni. *Prou. 6.*
29. Male optans sine sua culpa, redire potest ad suam præbendam. *Monet. supr. capit. 5. qu. 2. f. 5. concl. 2.*  
*V. Pœnitentiarius nu. 19.*  
*Theologalis Præben. la. nu. 5.*

## Canonicorum Residentia.

1. **O**btinentibus Dignitates Canonice, &c. non licet vigore statuti, aut consuetudinis ultra tres menses à suis Ecclesiis quolibet anno abesse; salvis tamen iis statutis, quæ longius seruitium requirunt. *Trident. sess. 24. cap. 12.*
2. Alioquin primo anno priuentur dimidia parte fructuum, quos fecerunt suos. si iterum priuentur omnibus fructibus: crescente contumacia, iuxta sacros Canones procedatur. *Idem ibidem.*
3. Residente debent omnes Canonici, etiã Collegiatarum non insignium. *Decisum refert Garz. p. 3. c. 2. n. 197.*
4. Exceptis ruralibus prorsus destitutis, & in quibus numquam antea supra hominum memoriam solitum est residere, cui adeo tenues sunt redditus, vt Canonicus aliunde non habentes vnde viuant, alere non possint. *Decisum refert idem ibid.*
5. Consuetudo immemorabilis non excusat Canonicos à residentia in Collegiatis insignibus. *Decisum refert idem ibid.*
6. Consuetudo contraria absentia trium mensium est magis attendenda. *Decisum refert idem ibid.*
7. Obtinens Canonicatum, & Monasterium in commendam sine cura animarum residere debet in Canonicatu. *Decisum refert idem ibidem. num. 183.*
8. Docentes ius Canonicum in publica vniuersitate de licentiã eiusdem, gaudent priuilegio de percipiendis fructibus præbendarum suarum in absentia, quamuis præbendæ sint in cathedrali loci, in quo docent. *Decisum refert ibid. num. 59. 60. & sine licentiã Episcopi. num. 559. ad 4.*
9. Et docentes Sacram Scripturam. *Decisum. 27. Februarij 1597.*
10. Excusatur item habens facultatem absentia pro studiis, si verè studeat in publico gymnasio DD. apud Barbof. *de potest. Episc. allegat. 56. numero 24.*
11. Sed minor sit 30. annis, cum cœpit studere. *Decisum refert Garz. d. cap. 2. num. 82. 86.*
12. Et intra annum ad Subdiaconatum saltem promoueat. *Prou. 1.*
13. Qui ad gymnasium extra Diocesim iuerit, tenetur cõsignare facultatem Episcopo loci, à quo de moribus, & Doctore de litteris testimonia transmittat, alias dimissoria sint nulla. *Prou. 3.*
14. Singulo semestri scriptum Doctoris sui exhibeat Episcopo de studiorum progressu. *Prou. 1.*
15. Ad quinquennium tantum conceditur facultas absentia pro studiis. *Decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 56. n. 31.*
16. Ab eo die numerandum, quo cœpit studere in gymnasio publico. *Prou. 1.*
17. Hoc est, erecto per Papam, Regem, Principem. *Barbof. loco cit. nu. 22.*
18. Et prædicta sub pœna nullitatis licentiæ. *Prou. 1.*
19. Quam certè à suo Prelato obtinere debet. *Pius IV. A. 1564.*
20. Neganda est Parochis. *Decisum referunt Doct. cit. à Barbof. loco cit. num. 30.*
21. Si obtineatur licentiã à Sede Apostolica

- lica accedat etiam consensus Ordinarij. Monet. de distributionibus, par. 2. qu. 10. numero 9.
- 22 Qui redierit à studijs, mensis saltem spatio Episcopum de reditu moneat, sub pœna absentia. Prou. 1.
- 23 Coadiutus, & Coadiutor possunt abesse his tribus mensibus. *Nassar. cons. 1. nu. 6. de cler. egrot.*
- 24 Habens Canonicatum, & Parochialem, in qua non potest ob inimicitias sine discrimine vitæ residere, non est cogendus sed in Canonicatu resideat. Decisum referunt DD. apud Barbof. supra num. 130.
- 25 Non excusatur à residentia ille, de cuius titulo Canonicatus litigatur. Prou. 5.
- 26 Nec ille qui nondum ordine debito est initiatus. *ibid.*
- 27 Neque ille, qui iustam habet causam, ne initietur. *ibid.*
- 28 Neque ille, qui tertiam fructuum partem in Distributiones contulit, alijs conferentibus. *ibid.*
- 29 Neque ille, cuius beneficii magna pars fructuum ad alium iure spectat. *ibid.*
- 30 Tenentur autem interesse omnibus diebus, & Horis, præter tres menses Garz. d. cap. 2. num. 325.
- 31 Neque possunt iuvari contraria vlla consuetudine. Theod. Rubeus inter discept. Grat. cap. 298. num. 20.
- 32 Et ille dicitur abesse licet in loco steterit qui à seruitio Ecclesie absuerit. Decisum refert Garz. d. cap. 2. num. 322.
- 33 Pro absentia à iure concessa, non est necessaria Episcopi licentia, neque causa est assignanda. Decisum refert idem. *ibid. num. 315.*
- 34 Ne tamen chorus destituatur, laudabile est, quod per triduum quidem de licentia Præfecti absint; ultra triduum, de licentia Episcopi. Prou. 1.
- 35 Potest etiam Episcopus excusare aliquem ex causa legitima à residentia in choro in cap. unico de Cler. non resid. lib. 6. sine consensu aliorum Canonicorum. Decisum refert Garz. d. c. 2. n. 407.
- 36 Imo potest ex causa legitima dare licentiam alicui, ut absit per 4. menses. Decisum refert idem *ibid. num. 408.*
- 37 Videat Episcopus, ne omnes absint eodem tempore, sed quattu pars eorum  
*Barth. Gaur. Man.*

- tantum, arbitrio Episcopi. Decisum refert idem *ibid. num. 315.*
- 38 Neque incidat absentia trium mensium in maximas solemnitates. Decisum refertur *ibid. num. 316.*
- 39 Tres item menses absentie possunt esse interpolati. Decisum refertur. *i. id. n. 306.*
- 40 Et valeat absentia trium mensium tantum quando constitutiones Ecclesie requirunt seruitium totius anni. *Dicecesim ibidem. num. 312.*
- 41 In singulis collegiatis tres primi de Capitulo presentes deferant ad Episcopum non residentes. Prou. 1.
- 42 Canonici contumaces cogantur reside-  
*re Trid. sess. 21. cap. 3.*
- 43 Non censuris sed alia via puniantur. *Congr. Episc. 24. July 1584.*
- 44 Primandi sunt beneficio, si perseuerent Decisum refert Armendar. apud Barbof. loco cit. alleg. 53. num. 146.
- 45 Debent citari, & iudex arbitratu, quamdiu expectare debeat ad executionem pœnarum. Decisum apud Garz. d. cap. 2. num. 145.
- 46 Pœna tamen concilij contra Canonicos non residentes non procedit in Canonico simplici, carente præbenda. Ric. in praxi resol. 642. in 2. edit.
- 47 Fructus præbendæ absentium ultra tres menses applicandi sunt in usum Ecclesie. Decisum refert idem d. cap. 2. n. 146.
- 48 Potest Episcopus minuere hanc penam ante sententiam, non autem in totum tollere Garz. *ibid. nu. 150.*
- 49 Residentes in cathedrali non sunt Parochiani illius Parochi in cuius parochia domicilium habent *V. gol. de pot. Episc. sc. cap. 15. num. 8.*  
*V. Residentia num. 2. 3. 4.*

A D D I T I O .

- 1 Potest Episcopus edicere, ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint, ne destituatur chorus. *Congreg. conc. 11. Febr. 19. Dec. 1628. apud Barbof. de canon. cap. 20. num. 5.*
- 2 Potest Episcopus statuere, quotta pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse, decisum referunt DD. cum Barbof. loco citato num. 4.
- 3 Qui interfunt diuinis officijs in festis  
C tan-

- tantum diebus, vel in præcipuis tantum solemnitatibus, cenentur non residere, ita ut perdant etiam fructus præbendæ. *decisum refert Barbof. ibid. num. 12. 20. Apr. 1602.*
- 4 Ad colligendum seruitium nouem mensium colligendi sunt ipsi dies residentie, & seruitij, siue continui, siue interpolati. *decisum refert Garz. de benef. p. 3. cap. 2. num. 327. & Congr. Episc. 25. Sept. 1584.*
- 5 Pœna conc. contra non residentes competunt ijs etiam, qui maiori seruitio Ecclesiæ quàm nouem mensium sunt adstricti, si non resideant, *decisum refert. idem ibid. num. 144.*
- 6 Antequam ad priuationem in totum procedatur, expectandus est lapsus trium annorum, *decisum refert Barbof. loco cit. num. 17.*
- 7 Potest reduci consuetudo longioris vacationis ab Ecclesiæ seruitio ad tempus præscriptum à conc. Trid. *congr. Rit. 3. Nou. 1602.*
- 8 Potest Episcopis assumere sibi duos de collegiata canonicos, non plures. *Cong. conc. 9. Sept. 1628.*  
Vide 7. consuetudines validas in hac materia apud *Barbof. loco cit. c. 23. à n. 11.*

#### Canonicorum distributiones.

- 1 Pro distributionibus, si nullæ sint, aut tenues: separetur tertia pars fructuum, Dignitatum, & Canonicatum. *Trid. sess. 21. cap. 3.*
- 2 Sunt assignandæ omnibus Horis negligentur. *Congr. Episc. 6. Nouemb. 1584.*
- 3 Portio certa, & cõgrua perpetua assignetur omnibus officijs, & functionibus. *Prou. 4.*
- 4 Aptus ad Canonicalia officia statim recipiat distributiones. *Prou. 2.*
- 5 Ideo intra octo dies à possessione fiat examen. *ibid.*
- 6 Admittatur autem cum his conditionibus. *Prou. 4.* Ut iuret, se neque precibus, neque pretio, neque alia ratione curasse, quo minus examèn fideliter fiat.  
Deinde fiat examen de cantu, & muneribus chori.  
Et hoc fiat in capitulo, duobus de eodem adhibitis, qui iurati de fidelitate cum examinent.
- Demum secretis suffragijs decernatur à capitulo, an admittendus sit. Hæc ibi.
- 7 Eadem fiant in admittendis Mansionarijs, alijsuè ministris, delictis aliquot ex eorum ordine capitulum decernat ut supra. *ibid.*
- 8 Si fiat, non seruata hac forma, irritum sit examen, & nullum. *Prou. 7.*
- 9 Si quis non idoneus receptus sit, potest Episcopus adhibitis de capitulo duobus cantus peritis à se eligendis, iterum examinare illum, & repertum minus idoneum suspendere à receptione distributionum, & experimentum differre arbitrato suo. *ibid.*
- 10 Prima verò Dignitas coram Episcopo, seu Vicario, & præfecto chori cum vno Canonico subeat examen, nisi capitulum ipsum solitum sit eandem admittere, uti supra. *Prou. 4.*
- 11 Distributiones recipiant, qui statis Horis interfuerint; reliqua careant his; exclusa quavis collusionone, aut remissione. *Trid. sess. 24. cap. 12.*
- 12 Gaudeant distributionibus hi: nimirum. Dignitas illa, quæ curam exercere animarum extra ciuitatem, si illi iurisdictionis, administratio, vel officium non compareat; & si nulla est consuetudo, vel statutum, ut dicta Dignitas non seruiens aliquid amittat, quod ad tertiam partem dictorum fructuum ascendat. *Trid. sess. 22. cap. 3.*
- 13 Inferuentes Ecclesijs Parochialibus, & habentes legitima beneficia in cathedralibus, quorum omnes fructus consistunt in distributionibus, possunt omnes percipere: si nulla præbendæ fuerint distinctæ, & omnes de communi percipiant, nec detur aliquid ijs, qui diuinis Horis non intersint. *Decisum refert Garz. par. 3. cap. 2. num. 114.*
- 14 At, quando, saluo debito seruitio Parochialium, poterunt etiam inferuire cathedrali; tunc non possunt percipere, nisi quatenus inferuiunt. *Decisum refertur. ibidem.*
- 15 Qui animarum curam exercent, quæ illi Ecclesiæ, cuius sunt Canonici, imminet; in actu nimirum exercendi Parochialia, gaudent. *Decisum refert Garz. ibid. num. 335. & Congreg. Episcop. 24. Nouemb. 1617.*

- 16 Item missi ad Limina, seu comitantes Episcopum ad Urbem, ad eadem Limina, de fructibus præbendæ, & residentia lucrantur distributiones. ex Decreto Sixti V. Decisum referunt DD. citati à Barbof. *d. alleg. 53. num. 159.*
- 17 Item qui visitant Ecclesias mensæ capitulari unitas Congregat. Episcop. 14. *Octobris 1598.*
- 18 Item inferuientes Episcopo visitanti debent percipere duas partes distributionum, tertia amissa, si fructus omnes consistunt in distributionibus. decisum refert Riccius *resolut. 390. num. 4.*
- 19 Item Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarii in causis spoliatorum, & iurium camer. Apostolic. eorum officio durante. Sixtus V. 8. *Maij 1597.*
- 20 Concilio generali interessentes, etiam missi nomine capituli sui. DD. apud Barbof. *supra num. 158.*
- 21 Duo Canonici electi iuxta Tridentin. *sess. 25. cap. 6.* quando sine fraude tempore diuinorum officiorum occupantur in processibus cõtra aliquem capitularem. Monet. *de distrib. part. 2. quest. 8. numero 19. in ultim. impress.*
- 22 Item duo electi pro administratione Seminarii. idem *ibid. num. 17.*
- 23 Item ii, qui præficiuntur recognoscendis Indulgentiis. idem *num. 16.*
- 24 Item ii duo, qui debent adhiberi in iis prouidendis, quæ necessaria videbuntur circa diuina officia, Ecclesiæque ministris. ex Trident. *sess. 24. cap. 12.* Monet. *num. 18.*
- 25 Præsentes Congregationi S. officii. Cõgregatio Episc. Anno 1584. apud Nald. *V. officium S. Inquisitionis.*
- 26 Item alii Canonici eligendi ad alia, ex præscripto Trident. *sess. 25. cap. 6. & cap. 8.* & alibi: sed priuilegio opus esse puto, vel consuetudine legitima præscripta, aut statuto à Sede Apostol. approbato, quale habetur Mediolani. Monet. *quest. 11. numero 61. & seq.*
- 27 Examinatores gaudent, qui causa examinis absunt. Decisum refert Zecch. *de rep. eccl. tit. de beneficiatis. numero 13.*
- 28 Visitans ecclesiam, iura, vel redditus suæ præbendæ. Monet. *d. quest. 1. numero 63.*
- 29 Qui inuitus abesse iubetur ob pestem, vel alium morbum. idem. *par. 2. quest. 6. num. 11.*
- 30 Absens pro utilitate Ecclesiæ. Decisum refert Garz. *d. cap. 2. num. 362.*
- 31 Senio confecti, si alias residere soliti sint. Decisum refert Monet. *par. 2. quest. 7.*
- 32 Infirmi, etiam ex propria culpa, si residere soliti. idem *quest. 6. à num. 19.*
- 33 Et qui medicinæ causa longius eunt. idem *ibid. num. 10.*
- 34 Item qui absunt legitime studiorum causa, quando redditus omnes in distributionibus consistunt, dempta tertia parte; & iis exceptis, quæ sunt applicata Missis, & defunctorum anniuersariis. Decisum 13. *septemb. 1595.* Contrarium priori parti refert decisum Monet. *part. 2. quest. 10. numero 23.* quacumque facultate absint.
- 35 Excommunicatus pro causa Ecclesiæ, & iurium defensione. Gutier. *Canon. l. 1. cap. 1. num. 142. 147.*
- 36 Excommunicatus iniuste, si præsens est in loco beneficii. DD. apud Barbof. *loco cit. num. 173.*
- 37 Suspensus iniuste, & interdictus. Monet. *par. 2. quest. 15. num. 24. 46.*
- 38 Item carcerati non propria culpa idem *quest. 5. num. 55. cum seqq.*
- 39 Non gaudent distributionibus hi, qui sacro ordine debito non initiantur, licet differant ob litem de Canonicali. Prou. 5. *Vide Monet. loco citat. quest. 19. concl. 1.*
- 40 Qui abest pro seruitio Episcopi Cong. Ep. 14. *Augusti 1590.*
- 41 Item inferuient Episcopo extra Ecclesiam ead. 11. *septemb. 1584.*
- 42 Item associantes suum Prælatum volentem audire Missam, etiam in Cathedrali. Decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg. 53. num. 141.*
- 43 Item comitantes Episcopum alio, nisi Canonicatus consistant in distributionibus, & tunc illud amittunt, quod inferuientibus accrescit. Decisum refert. *ibidem 5. Decembr. 1596. & Congreg. Episc. 9. Augusti. 1604.*
- 44 Qui ex officio concionandi, legendiue munere lectiones parant, nisi eo tempore, quo munus ipsum obeunt. Prou. 7.
- 45 Qui item absunt per tres menses,



- non lucrantur distributiones quotidianas distinctas à præbendis. Decisum referunt DD. apud Barbof. *allegat. citat. num. 124.*
- 46 Consequuntur eas, si loco præbendæ succedunt. Ricc. *in praxi resol. 390. num. 2. in 2. edit.*
- 47 Item non lucrantur ij, qui habentes Cappellanas in titulum celebrant eo tempore, quo cantantur officia diuina. Decisum referunt DD. citati à Barbof. *loco cit. num. 134.*
- 48 Nisi quando iussi sint à suo superiore: qui tamen debet abstinere. Decisum refertur *ibid.*
- 49 Non excusatur Episcopus absens, & habens Canonicatum sibi annexum. Congreg. Ep. 12. *Novemb. 1591* secus vero de fructibus præbendæ, siue massæ communis, qui illi debentur omnino. *eadem ibidem.*
- 50 Neque Vicarius Generalis præsens in Choro extra stallum, & sine habitu Canonicali. *eadem 16. May 1600.*
- 51 Neque Vicarius Capitularis, aut alii administratores iustitiæ, *eadem 27. Septemb. 1591.*
- 52 Neque protonotarius Canonicus, si utatur in Choro Rocchetto sub cotta, quo non utantur alii Congreg. Rit. 12. *Decembr. 1626.*
- 53 Excusatur autem, si utatur subtana violacea, *eadem 14. Ianuar. 1612. § 11. Decembr. 1627.*
- 54 Neque ij, qui in Choro sunt sine habitu choralis. *Prou. 4.*
- 55 Neque ij, qui cum aliis non cantant in Choro, licet domi recitent Horas DD. apud Barbof. *loco cit. num. 131. 132.*
- 56 Neque excusantur Canonici ab Episcopo deputati ad confessiones audiendas in Ecclesia Collegiata non curata, si ea de causa absint à Choro. Congreg. Rit. 25. *Januar. 1619.*
- 57 Qui ordine cum aliis Chorum non fuerit ingressus, dimidia parte distributionis sequentis Horæ careat causa non probata à Chori Præfecto. *Prouinc. 5.*
- 58 Qui officium inchoauerit, antequam alii ordine intrauerint, careat distributione illius Horæ. *ibid.*
- 59 Qui non venerit in Chorum ante finem Capituli de B. V. si dicitur eius officium, vel ante finem Psalmi. Venite: in aliis etiam Horis ante finem primi Psalmi, pro absente habeatur ab ea Hora. *ibidem.*
- 60 Qui absuerit ab officio vnius Horæ de B. V. careat distributione assignata Horæ eidem in officio de Domino: *Prou. 4. ex doctrina DD. apud Monet. de distrib. p. 2. q. 3. num. 6.*
- 61 In Missa Conuentali, nisi venerit ante finem vltimi Kirie, habeatur absens à Missa *Prou. 5.*
- 62 Pestis causa, non lucrantur distributiones, qui absunt, nisi probetur legitima consuetudo. Decisum refert Garz. *d. cap. num. 362.*
- 63 Thesaurarius Capituli ne soluat cuiquam distributiones sine mandato, & notula Punctatorum; multo minus contra iustitiam. *Prou. 4.*
- 64 Absentium distributiones cedant fabricæ Ecclesiæ, seu pio loco, arbitrio Ordinarii. *Trid. sess. 22. cap. 3.*
- 65 Applicantur etiam residentibus. DD. apud Barbof. *de potest. Episc. alleg. 53. numer. 152.*
- 66 Hoc est: quando sunt de fructibus communibus, accrescent inseruentibus: quando sunt de redditibus particularibus Dignitatum, & Officiorum, tunc applicantur pio loco. *Philare. rom. 1. cap. 14. quomodo conciliantur loca præd. Conc. Trid.*
- 67 De vi consuetudinis in hac materia fuisse, & optimè, Monet. *loco cit. part. 2. quæst. 12. tota. vbi fauet absentibus per trimestre tantum. numer. 54.* si est consuetudo quadragenaria, & legitime præscripta, sed vide supra *num. 45.*
- 68 De distributionibus acquisitis potest Canonicus liberè testari. Monet. *sup. par. 3. qu. 2. concl. 2.*
- V. Archidiaconus numero 5. Conductor. numer. 27. 28. Doctoralis Præbenda numer. 3. Missa Conuentalis. num. 1. 9. 14. Pœnitentiarius. num. 29. Processio. num. 28. Protonotarij. num. 11. 12. 13. Punctatores. num. 6. 7. Seminarium Clericorum. num. 27. Spolia Clericorum. num. 1. Subsidiuum Caritativum. num. 12. Sequestrium. numer. 3. Suspensio. num. 23. Theologalis Præbenda. numer. 11. 12.*

ADDITIO.

- 1 Tertia pars fructuum deducenda ex Dignitatibus, & canonicatibus, pro distributionibus, intelligitur, deductis oneribus. *conc. 7. Apr. 1609.*
- 2 Canonicatus dispensatus in ætate debet admitti ad distributiones. *eadem 10. July, 1627. 13. Januar. & 15. Sept. 1629.*
- 3 Procurator capituli pro negotiis capituli absens lucratur distributiones. *cong. Rit. 21. Augusti 1604.*
- 4 Qui abest pro tuendis iuribus ecclesiæ, vel beneficii sui, lucratur distributiones decisum refert Garz. *in addit. p. 3. cap. 2. num. 49.* Adsit tamen licentia Prælati sui ex Trident. *sess. 21. cap. 1. sine licentia docet Barbof. de canon. c. 24. num. 25.*
- 5 Priuato iniuste debentur omnia. *cong. conc. 21. Junij 1625. & cong. Episcop. 26. May 1625.*
- 6 Potest ille percipere distributiones, qui à capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, vel ciuitatem. *Monet. de distribut. par. 29. 11. num. 92.*
- 7 In Prouincia Mediolanensi ex priuilegio Apostolico 20. Octob. 1597. quilibet canonicus Episcopo Pontificalia munera, seu quicquid aliud ad ecclesiam suam spectans in ciuitate, vel Diocesi exercenti, auxilio est, vel dum idem canonicus Pœnitentiæ, vel Eucharistiæ sacramentum ministrat, vel etiam rem facit sacram in cathedrali, si de iussu Episcopi prædicta exerceat distributiones, ac si præsens in choro esset, ita testatur Casar Specianus in Synod. Cremon. A. 1599.
- 8 Canonici cathedralium, qui nondum fecerunt primam residenciam, neque fidei professionem emiserunt, non possunt haberi pro præsentibus, licet pro negotiis capituli absentes fuerint. *decisum refert Garz. de benef. p. 3. cap. 3. num. 52.*
- 9 Vicarius canonicus in habitu Prælati- tio amittit distributiones. *cong. Rit. 2. Aug. 1605. 5. Julij 1614.*
- 10 Etiam eas, quæ dantur ob processiones *ead. sepe. 20. Dec. 1601. Febr. 1604. 16. Jul. 1607. 7. Aug. 1610. 21. Dec. 1613. 1. Octob. 1616. 4. Apr. 1620.*
- 11 Idem dic de canonico Protonotario *ead. 27. Febr. 1610. 28. Jun. 1612. 7. Aug. 1621. Barb. Ganant. Man.*

- 12 Idem de eo, qui gestat Rochetum sub cotta, alijs communibus. *Ead. 15. Mart. 1614.*
- 13 Idem de eo, qui locum tenens Episcopi sedet extra suum stallum. *ead. 7. Junij, & 10. Nou. 1612.*
- 14 Absentibus in seruitio Papæ non debentur distributiones. *cong. conc. 13. Nouemb. 1627.*
- 15 Neque duobus iis canonicis, quos potest Episcopus habere in sui seruitium, decisum referunt DD. apud Barbof. de canon. cap. 25. num. 5. nisi ex quadragenaria consuetudine ex Sbrozio, & Monet. de distribut. quæst. 8. num. 15.
- 16 Etiam si hi duo canonici comitentur Episcopum in uisitatione, decisum referunt idem *ibid. apud Barbof. num. 6.*
- 17 Qui inseruiunt Episcopo celebranti Missam planam in cathedrali non lucratur, *cong. conc. 17. Mart. 1619.* nisi teneantur ex consuetudine. *cong. Rit. 28. Apr. 1608.*
- 18 Absens studiorum causa non lucratur distributiones. *decisum referunt DD. apud Barbof. loco cit. num. 10. 11.*
- 19 Conciliantur loca Conc. Trid. de distributionibus. *sess. 21. c. 3. & sess. 24. c. 12. & sess. 22. c. 3. vt hic vltimus textus loquatur in Dignitatibus, à quibus ordinarius tertiam partem fructuum separari potest, & dato, quod distributiones non sint tenues, & à non seruientibus amittantur, locis pijs sunt applicandæ. In alijs textibus dicitur, quod, quando distributiones sunt tenues, vt negligantur, applicentur alijs præsentibus proportionabiliter. decisum referunt DD. cum Barbof. de iure Eccles. l. b. 3. cap. 18. num. 89.*
- 20 Accrescunt autem iis tantum, qui vere interfunt horis canonicis, non infirmis, neque alijs priuilegiatis. *ibidem num. 90.*
- 21 Non debentur Canonico distributiones, qui fuit Romæ pro negotiis capituli contra Episcopum. *cong. conc. 17. Auelina 16. Apr. 1633.*

Canonicorum munera, & præsertim in Choro.

- 1 Quibus onera sunt annexa Missarum, Euangelij, Epistolæ cantati- uæ; si infra annum ordines suscipiant. *Trid. sess. 22. cap. 3.*

- 2 Canonici recusantes sumere sacros ordines debitos, cum aetatem habent, post monitionem priuari possunt ab Episcopo. Decisum refert Garz. p. 3. cap. 4. nu. 22.
- 3 Possunt, & debent cogi ab Episcopo, vt per se ipsos subeant annexa onera. Trid. supra.
- 4 Omnes per se, nō per substitutos, compellantur obire diuina officia, & Episcopo celebranti, aut Pontificalia exercenti assistere, & inferuire. Idem sess. 24. cap. 12.
- 5 Idem in Choro Deum laudent reuenter, & distincte, & deuote. *ibid.*
- 6 Quae ad diuina officia spectant, Episcopus cum duobus, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo deligatur, Canonicis prouidere poterit, nisi formula praescribatur à Conc. Prouinciali. Idem *ibidem.*
- 7 Licet Episcopus habeat annexum Canonicatum, non tamen tenetur obire functiones Canonicales. Congr. Episc. 16. *Iunij* 1601.
- 8 Cogendi sunt Canonici ad cantandas Missas ijs diebus quibus debent ex institutis, & consuetudine Ecclesiae ipsorum. Decisum refert Garz. par. 3. cap. 2. nu. 495.
- 9 Praefectus eligatur Chori ab Episcopo, vel eiusmodi officio fungatur ille, qui digniori loco sedet. Prou. 4.
- 10 Amoueri potest ille arbitrio Episcopi. *ibid.*
- 11 Officia alia data nemo recuset, sine causa, sub poena perdendi lucrum sex mensium. Prou. 3.
- 12 Constituatur Hebdomadarius, qui, si suo officio defuerit, trium dierum distributionibus careat, quas Episcopus arbitrio suo, vel ceteris operam Choro dantibus diuidat, vel in pium vsum conferat, tributa parte illi, qui suppleuit. Pro. 1.
- 13 Prima Sedes in Choro conceditur Hebdomadario parato tantum: Congregat. Rit. 22. *Augusti* 1626.
- 14 Alij Officiales priuentur distributionibus, qui per se non funguntur officio suo, nisi sint legitime impediti, & ob-  
tenta licentia à Praefecto, seu Ordinatio. Prou. 1.
- 15 Absente Episcopo, benedictiones candelarum cinerum, palmarum, & Fontis fiant per eum, qui cantaturus est Missam. Congreg. Rit. 12. *Iunij* 1627.
- 16 Dignitates nolentes cantare pro absente Episcopo, impeditae legitime, possunt stare in stallis. eadem *ibidem.*
- 17 Tabella adsit Horarum pro campanis pulsandis pro varia temporum ratione. Prou. 4.
- 18 Ne detur signum communium officiorum ante signum Cathedralis, vel Matricis Ecclesiae loci, excepto Matutino, quod non vbique eodem tempore dicitur. Prou. 1.
- 19 Matutinum vesperi non dicatur, exceptis diebus ex instituto Ecclesiae. *ibid.*
- 20 Dicatur in Choro, vel hyeme in Sacristia, vel alibi de licentia Episcopi *ibid.*
- 21 Prima, oriente Sole, vel paulo post *ibidem.*
- 22 Hora diuidantur cum interuallo. *ibidem.*
- 23 Pulsata campana, luminibusque accensis officium ne differatur ad instantiam alicuius, & Hebdomadario absente, maior iubeat alteri, vt incipiat. Congreg. Episcop. 18. *Apr.* 1617.
- 24 Quod praescribitur in ceremoniali, vt Canonici de sacristia egrediantur bini, intelligitur in solemnitatibus. Congreg. Rit. 12. *Iunij* 1628.
- 25 Ad maiorem in Choro spectat intonare initium officij per, Paier noster; & idem, eo finito, dabit signum, vt incipiatur Hora. Congr. Episc. 18. *Apr.* 1617.
- 26 Idem dicit: Dies, & actus &c. Adiuutorium &c. Dominus nos benedicat, &c. Noctem quietam &c. Benedicat, & custodiat &c. Dominus det nobis suam pacem; nisi alia sit consuetudo. eadem *ibid.*
- 27 Nemo, dum celebrantur officia diuina, extra Chorum cum cotta vel sine ea permaneat; neque in Choro scripturas legat, scribat, aut impertinentia agat, sub poena absentiae. eadem *ibid.*
- 28 Nemo egrediatur, etiam expleto officio, antequam finis signum a maiore detur. *ibid.*
- 29 Plures, quam duo, pro qualibet vice ne deserant chorum, alijs existentibus in choro; & in egressu, ac regressu reuerentiam maiori exhibeant, causam Punctatori significant, alias punctentur *ibid.*
- 30 Ne chirotheca in Choro adhibeantur. Prou. 4.

- 31 Neque pileus pro birreto, sub pœna absentia. Prou. 1.
- 32 Ad Horas omnes ardeant in altari duæ saltem candelæ. Congregat. Episcop. 7. Aug. 1595.
- 33 Officium duplex, & Dominicale, cum cantu recitetur, non solis verbis: Psalmi sine cantu in Matutino minus solemniter poterunt dici: ad Laudes, ij cantentur. Prou. 4.
- 34 Consuetudo cantandi omnia retineatur. *ibid.*
- 35 Cantanda à Musicis prius probentur ab Episcopo. Prou. 3.
- 36 Laici cantores sint in habitu clericali. Prou. 1.
- 37 Organum tantum, non alia instrumenta adhibeantur. Prou. 4.
- 38 Edantur Regulæ de disciplina chori, cum pœnis. Prou. 5.
- 39 Uniformitati consulatur in stando, sedendo, genuflectendo &c. Prou. 1.
- 40 Tabella item habeatur in sacristia, in qua prescribatur singulis, quid agendum sit. *ibidem.*
- 41 Quamvis præbendæ non sint distinctæ, conuenit tamen, ut fiat distinctio pluuiarium, planetarum, & dalmaticarum, in solemnioribus. Congregat. Rit. 15. Martij 1608.
- 42 Qui peccarit hoc genere, distributiones amittat. *H. e.*, in qua peccauerit. Prou. 1.
- 43 Magister chori, vel ceremoniarum ab Episcopo de consensu Capituli constituatur, communi sumptu, si opus erit. *ibidem.*
- 44 Mansionarij in suo munere contumaces, vel negligentes, pro modo culpæ à præfecto chori puniantur in distributionibus. *ibid.*
- 45 Se inuicem reuereantur Canonici, qui & venienti Canonico in chorum assurgant ceremon. Episcop. l. 1. cap. 18.
- 46 Et qui gestant almutium, dum assurgunt, à scapulis ad brachia demittant. *ibidem.*
- 47 Canonico surgent, ut cantet Antiphonam, vel aliud faciat, surgant alij Canonici de eodem choro. Vide Item Episcop. *ibidem.*
- 48 In feria 5. Cœnæ Domini communicent omnes Canonici, & alij ad Missam

- solemnem. Congr. Rit. 27. Septemb. 1608.
- 49 In Missa, etiam priuata, abstineant ab usu anuli. eadem 20. Nouemb. 1628.
- 50 In Sacramentorum administratione ne adhibeant rochetum, & cappam, si ijs vtantur in choro; sed cottam, & stollam eadem 12. Iulij 1628.
- 51 Pro Canonico mortuo Missa fiat conuentualis. Prou. 4.
- V. Archiuum. num. 6. 12. Exequia Ecclesiasticorum. num. 4. 7. 11. Index Synodalis. num. 3. 4. 10. Missa Conuentualis. num. 1. 2. 24. Præcedentia. num. 21. 28. 31. 32. 37. 38. 39. Processio num. 6. 34.

ADDITIO.

- 1 Annus canonici ad ordinem suscipiendum incipit à die habitæ possessionis, dummodo per eum non steterit, quo minus antea possessionem perceperit. *Decisum 13. Sept. 1631. refert Barbos. de canon. cap. 16. num. 7.*
- 2 Canonici digniores debent federe in sedibus, quæ sunt viciniore Episcopali sedi, congreg. Rit. 15. Mart. 1608.
- 3 Canonici non debent ascendere ad stallo Dignitatum, si absint. ead. 18. Mart. 1618.
- 4 Canonicus locum tenens Episcopi debet in choro federe in suo stallo canonicali eadem 7. Iunij, & 10. Nou. 1612.
- 5 Ante Dignitates non debet poni puluinar cum tapete, sed sedeant in suis stallis, sicut canonici; quandoque ratione Dignitatis potest dari puluinar de corio tantum. eadem 24. Mart. 1612.
- 6 Canonicus Protonotarius in habitu Prælatitio sedet separatim ab alijs canonicis. ead. 30. Apr. 1604. 23. Mart. 1619.
- 7 Ne gestet Rochetum sub cotta, si alij cottam tantum. eadem 15. Mart. 1614.
- 8 Neque crucem militarem super habitum canonicalem. eadem 2. Octob. 1601.
- 9 Cantoris munus, est distribuere lectiones, Antiphonas, & Prophetias. eadem 6. Decemb. 1613.
- 10 Potest assumere Vicecantorem ab Episcopo approbatum, qui non sit de ijs, qui alioquin in choro adesse debent. eadem 19. Mart. 1611.
- 11 Canonici tenentur psallere, aliàs non

- fatisfaciunt obligationi suæ. *cong. concil. 20. Apr. 1602. apud Barbof. de canon. c. 20. num. 12.*
12. Potest Episcopus cogere canonicos ad discendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum. *cong. eadem 9. Maj 1620. apud eundem Barbof.*
13. Alta voce debent cantare Canonici, sed non potest eos Episcopus cogere. *Cong. Rit. 23. Nov. 1602.*
14. Officium in choro dato signo est inchoandum, non expectato Vicario Generali. *eadem 2. Febr. 1606. nec est inchoandum tamen statim dato signo, sed elapsa tertia horæ parte post signum datum. eadem 3. Sept. 1605.*
15. Aquæ aspersio facienda est singillatim quibuscumque dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab iis, qui in dextro sunt cornu, non unico ictu in circulum. *eadem 20. Dec. 1601. pro Eccl. Perusina.*
16. Non conuenit, quod prima Dignitas celebret Missam ante processionem Sanctissimi Sacramenti, & deinde altera Dignitas minor illud gestet in processione. *eadem vltim. Jul. 1632.*
17. Diaconum & Subdiaconum in Missa debere esse eiusdem ordinis cum celebrante, & contrariam consuetudinem esse abusum censuit *eadem 7. Sept. 1593. 14. Febr. 1615. 8. Februar. 1631. 31. Mart. 1629. 8. Mar. 1631. In Vesperis seruetur ceremoniale Episcoporum. l. 2. cap. 3.*
18. Canonici non debent seruire per alios, nisi sint legitime impediti, & tunc Dignitates per Dignitates, Canonici per Canonicos. *ead. 18. Maj 1602.*
19. Vices Canonicorum, & aliorum inferiorum non suppleunt Dignitates, sed bene inferiores pro Dignitatibus. *eadem 3. Junij 1617.*
20. Si vero Dignitas ex consuetudine obtineat simul canonicatum, vel portionem, debet munera his incumbentia facere, etiamsi talia sint, à quibus Dignitates alioquin immunes sunt. *eadem 16. Maj 1601. 18. Maj 1602.*
21. Dignitates, quæ habent præbendas cum onere cantandi Euangelium: seu Epistolam, non tenentur ministrare inferioribus. *eadem 10. Ianuar. 1604.*
22. Diaconus, etiamsi sit ex Dignitatibus debet incensare alios, & incensari post
- Canonicos, & Magistratum secularem non autem Mansionarios, quos incensare debet alius Capellanus, seu Magister ceremoniarum pro loci consuetudine. *eadem 10. Jun. 1600.*
23. Cum Antiphona præintonantur: omnes ab utroque latere chori surgere debent iuxta ceremoniale, non obstante consuetudine. *ead. 23. Mart. 1602.*

### Canonicor. munera erga Episcopum.

1. Episcopo celebranti, aut Pontificalia exercenti, compellantur Canonici assistere, & inseruire. *Trid. sess. 24. cap. 12.*
2. Etiam si titulo vacationis absint, & reuerentes puniat Episcopus. *Decisum refert. Garz. parte 3. capitulo 2. nu. 496.*
3. Canonici collegiarum ecclesiarum non tenentur inseruire Missæ Pontificali in aliena ecclesia, neque interesse in cathedrali in festis principalibus, deserentes ecclesiam propriam. *Congreg. Episc. 20. Julij. 1592.*
4. Assistentia, quæ fit ad Missam, & Vesperas, fiat cum Pluniali. *Congreg. Rit. 3. Augusti 1602.*
5. Assistentia duarum dignitatum ad sedem Episcopi, congruit, quando præbendæ non sunt distinctæ. *ead. 19. Maj 1607.*
6. Ut parent se Canonici ad Missam Pontificalem, & alia, provideatur, vel communi sumptu Capituli, vel alia ratione. *Prou. 4.*
7. Venientem Episcopum ad Horas canonicas debent Canonici in habitu canonicali ex ea aula, vel camera, quam ad hoc destinauerit, comitari, & deducere. *cerem. Episc. l. 1. c. 15. Canonici in hoc casu sequuntur Episcopum bini. ibid.*
8. Non debent cogi sub pena excommunicationis ad associandum Episcopum. *Congreg. Episc. 28. Maii 1584.*
9. In porta Ecclesiæ dignior ex capitulo portiget Episcopo aspersorium cum osculis. *Cærem. sup.*
10. In porta ecclesiæ collegiæ portiget ei aspersorium Prior collegiæ, non prima Dignitas in cathedrali. *Congr. Rit. 15. Martii 1608.*
11. Inchoatis Horis, si venit Episcopus, obuiam eant illi quatuor, aut quinque Canonici. *eadem 4. Julij 1615.*

- 12 Non debent assistentes Episcopo deponere illi biretum de capite, sed ipse sibi detrahat, eadem 21. Augusti 1604.
- 13 Neque debent Canonici genuflectere ad eius benedictionem. eadem 4. Maij 1612.
- 14 Ordinatæ vero Canonici caput, & humeros profundè inclinant Episcopo. Cærem. Episc. l. 1. cap. 18. id est, cathedralis Ecclesiæ.
- 15 Beneficiati, & alij genuflectunt. *ibidem.*
- 16 Episcopus non debet in Ecclesia salutare Canonicos aperiendo caput, sed benedicendo manu, Congr. Rit. 10. Ianuar. 1604.
- 17 Circulus etiam faciunt ante Episcopum, cum in Secretario, vel alibi paramenta sumit. Cærem. Episc. l. 1. cap. 21.
- 18 Tum in Missa, cui interfit Episcopus, ad kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei. *ibid.*
- 16 Nisi adfit Legatus, vel Metropolitanus. *ibid.*
- 20 Sed ipsi soli Canonici, non autem Vicarius Generalis. S. Rit. Congr. 28. Septembr. 1630.
- 21 De supplendis vicibus Canonicorum circa Episcopum, vide Cærem. Episc. l. 1. cap. 26.
- 22 In egressu de ecclesia post concionem, si officium Missæ adhuc restat finiendum, quatuor, aut quinque Canonici associant Episcopum vsq; ad portam. si vero est finitum, omnes comitentur eum ad portam, & redeant in chorum ad Horas. Congr. Rit. 4. Iulij 1615.
- 23 Si in mantello comitentur Episcopum Cardinalem, Canonici eant ante illum. eadem 4. Iulij 1626.
- 24 Vicario Episcopi cantanti Missâ solemnem non ministrant Canonici; neque fit circulus ante ipsum Cong. Episc. 8. Martij 1595.  
V. Coadiutor Episcopi. nu. 7. 10. 13.  
Functioes Episcopales nu. 17.  
Subsidium caritativum nu. 11. 12.  
Synodus Diocesana. nu. 19.
- accedentem, & eundem in reditu comitari. Cong. Rit. ex debito. 16. Iul. 1605. 8. Maij 1617. 19. Ianuar. 1619.
- 2 Etiam si distet per spatium 60. passuum. eadem 14. Decemb. 1602. 5. Iulij 1603.
- 3 Imo & per spatium 110. passuum. ead. 10. Ian. 1604.
- 4 Item & per spatium 160. passuum. ead. 20. Aug. 1622.
- 5 Si vero Palatium longius distet, debet Episcopus associati ex aliquo loco ad hoc deputato prope Ecclesiam, vel ex atrio Ecclesiæ, aut scalis. ead. 16. Maij 1601.
- 6 Sed in solemnioribus tantum diebus, quibus cum cappa voluerit accedere ad officia diuina, vt assistat. ead. 20. Nou. 1601. 4. Iulij 1615.
- 7 Canonici hæc præstent in ijs festis, quæ numerantur in ceremoniali Episcoporum. l. 2. c. 1. §. 34. ead. 18. Mart. 1623.
- 8 Et his diebus tenentur associare Episcopum, licet non vtatur cappa, quando pro loci consuetudine, aut alias vti non solet cappa, aut eius vice alium habitum deferre consuevit. eadem 8. Martij 1600.
- 9 Sed vbi est consuetudo, quòd quoties Episcopus cum cappa accedit ad Ecclesiam, etiam in festis per annum, semper eum associant à camera deputata. & in reditu vsque ad portam Palatii. ead. 20. Ian. 1610.
- 10 Quæ dicta sunt, intellige quoque de dignitatibus. eadem 21. Augusti 1601.
- 11 In alijs casibus satis est, si aliqui occurrant ad ostium Ecclesiæ, & abeuntem comitentur vsque ad ostium. ead. 20. Dec. 1601. 2. Mart. 1602. 24. Octob. 1604. 16. Dec. 1606. 30. Ianuar. 1610. 12. Mart. 1618. 19. Ianuar. 1619. 29. Maij 1621.
- 12 Debet Episcopus certam horam sui aduentus statuere, & significare. ead. 16. Maij 1601. 4. Iulij 1615.
- 13 Et tunc non veniente Episcopo poterit officium inchoari. eadem 16. Iunij 1605.
- 14 Post inchoatum officium venienti Episcopo satis est, si quatuor, aut quinque Canonici ei obuiam eant. ead. 16. Iunij 1605.
- 15 Idem fiat, si post decantatum Euangelium concio habeatur, & tunc veniat Episcopus ead. *ibid.*

ADDITIO.

- 1 Tenentur Canonici in habitu canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam cum cappa

- 16 Et finita concione, si discedat tres, aut quatuor illum comitentur vsque ad portam Ecclesiæ *ead. ibid.*
- 17 Si post finitam Missam velit discedere, & Hora sit adhuc recitanda in choro, Canonici omnes comitentur eum vsque ad portam Ecclesiæ, & redeant in chorum *ead. ibid.*
- 18 Finito officio, sufficit, vt Canonici eum associant extra portam Ecclesiæ. *ead. 28. Septem. 1602. vel vsq; ad primum atriū, seu portam domus Episcopi, quando est contigua Ecclesiæ. ead. 16. Iunij 1605. 4. Iulij. 1615.*
- 19 Non tenentur omnes Canonici associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebravit, ad sedem Episcopalem, si voluerit Missæ conuentionali assistere. *ead. 5. Iulij 1603.*
- 20 Neque tenentur, nisi ex vrbanitate, associare Episcopum venientem ad cameram capitularem. *ead. 16. Iulij 1605.*
- 21 Dignitas tenentur associare Episcopum cum Canonicis ex debito, licet ceremoniale Episcoporum nominet tantum Canonicos. *ead. 10. Ian. 1609.*
- 22 Canonici non debent assistere hinc inde in eundo, nisi Episcopus sit paratus cum mitra. *ead. 3. Aug. 1602.*
- 23 Prima dignitas debet assistere Episcopo celebranti, etiamsi sit vnica. *ead. 12. Decemb. 1620.*
- 24 Et dum assistit, etiam in alia Ecclesia, censetur præfens in choro. *ead. 15. Mart. 1608.*
- 25 Duorum Canonicorum assistentia semper conuenit Episcopo, siue celebret ipse, siue assistat diuinis. *ead. 10. Maij 1608.*
- 26 Et eo magis, quando est paratus cum mitra. *ead. 30. August. 1602. 21. Aug. 1604.*
- 27 Et intelligitur de ordinatio loci tantum. *ead. 9. Maij 1606.*
- 28 Debent hi duo eligi ex numero Diaconorum, si præbendæ sint distinctæ. *ead. 23. Maij 1603.*
- 29 Alias duæ dignitates post primam, vel duo Canonici digniores. *ead. 1. Iulij 1601.*
- 30 Assistentes Episcopo, licet minus digni, præferuntur omnibus alijs. *ead. 18. Maij 1602.*
- 31 Et ante dignitates thurificantur. *ead. 28. Septemb. 1602. 23. Maij 1603.*
- 32 Item & ante Magistratum. *eadem 2. Mart. 1602.*
- 33 Assistens presbyter debet Episcopum thurificare ad sedem, quicumque ille sit, non Diaconus Euangelij. *ead. 19. Maij 1607.*
- 34 Consuetudo, vt Dignitates, & Canonici mitram, gremiale, baculum, thuribulum, & similia ministrent Episcopo, seruanda est. *ead. 5. Iulij 1603.*
- 35 Et Archidiaconus sustinens baculum Episcopi thurificandus est post Diaconos Assistentes. *ead. 28. Apr. 1607.*
- 36 Etiamsi sit primus Archidiaconus, & habent alias prerogatiuas. *ead. 19. Ianuar. 1608.*
- 37 Non conuenit, quòd prima Dignitas assistit Episcopo apud sedem, & secunda Dignitas pro prima pedibus impedita assistat ad altare, Episcopo Missam cantante. *ead. 3. Iulij 1632.*
- 38 Ad regendum chorum destinatus non est dimouendus à choro, vt assistat Episcopo. *ead. 6. Sept. 1603.*
- 39 Celebrantes Missam canonici coram Episcopo non debent sedere in sede cum postergali, sed in scamno oblongo tapete, vel panno cooperto in latere Epistolæ. *ead. 19. Maij 1614.*
- 40 Episcopo Missam priuatam celebranti in cathedrali non tenentur canonici assistere: si assistunt, amittunt distributiones, si eo casu absunt à choro, *Cong. cont. 17. Mart. 1619.*
- 41 Nisi ex consuetudine teneantur. *Cong. Rit. 28. Apr. 1608.*
- 42 Prima Dignitas det candelam Episcopo in festo Purific. B. V. *eadem. 28. Maij 1616.*
- 43 Et Episcopus det candelam statim primæ Dignitati ante Vicarium Generalem, *ead. 14. Iunij 1608.*
- 44 Superueniente digniore canonico, qui assistit minor, cedat illi locum assistentiæ. *ead. 20. Iunij 1609. 21. Aug. 1632.*
- 45 Assistentiæ ratio non habetur in receptione cinerum, candelarum, & palmarum, sed quilibet accipiat secundum prerogatiuam ordinis. *ead. 23. Maij 1603. modo sint omnes parati, qui præferunt alijs non parati.*
- 46 Facienti Episcopo ordinationes priuatim debetur assistentia. *ea. 19. Maij 1607.*

47 Diaconus, & Subdiaconus, accipiunt pacem ab Episcopo celebrante, post Diaconos assidentes. *ead. 15. Mart. 1608.*

*Canonicorum Aedes.*

- 1 **H**abitent ibi Canonici. Prou. 1.
- 2 **Q**ui foris pernoctauerit, mulctetur distributiones vnus diei. Prouinc. 3.
- 3 De nocte post primam horam sine iusta causa non exeant, & eo casu cum lumine. Prou. 1.
- 4 Si atrium claudi possit, vna clauē concludatur ab eo seruanda, quem Episcopus elegerit. Prou. 4.
- 5 Quando aperienda porta, & claudenda, itatuat Episcopus. *ibid.*
- 6 Ne locentur exteris sine licentia Episcopi. *ibid.*
- 7 Canonicorum Aedes laicis locantes cogendi sunt locare, iusta mercede, Canonici residentibus, ita vt hi præferantur alijs, cessantque omnia priuilegia inquilinatus. Decisum refert Nald. *v. canonicus num. 18.*
- 8 Reparentur fructibus præbendarum. Prou. 1.

*Canonici Regulares.*

- 1 **I**n actibus publicis, & priuatis sufficit, vt dimissa tantum superiori veste nigra, remaneant in rocchetto absque alio superpelliceo, si concurrant cum Cassinensibus Congreg. Episc. 1. Septemb. 1603. \* Decreto impresso, & hoc illis conceditur coram Episcopo in Congregationibus.
- 2 In processionibus publicis vt possunt Rocchetto, & superpelliceo. Congreg. Rituum 28. Agust. 1628.
- 3 Non admittuntur ad concursum, neque ad curam Parochialem sine dispensatione Sedis Apostol. Congreg. Episc. 1. Sept. 1603. *v. Fidei Professio. num. 5. Index Synodalis. numero 6.*

*Capellanus.*

1 **S**emel examinatus, & approbatus, quo ad scientiam ab Ordinario, nulli examini deinde de scientia subijci de-

bet. Cong. Episcop. 7. Iulij 1615.  
 2 Capellani Regij subduntur Episcopis; tanquam Sedis Apostolicae Delegatis. Trident. sess. 24. cap. 11.  
*v. Filij Clericorum illegitimi. num. 9. 17. 19. Hora Canonice. num. 3. Missa num. 5. 6. 7. 8. & ibi multa. Monialium Cura spiritualis. à num. 32. ad 37.*

*Capitulum.*

- 1 **E**piscopus potest conuocare Capitulum, & vota exquirere, & concludere, non Vicarius. Trid. sess. 25. cap. 6.
- 2 Et ad libitum, dummodo non proponat de re ad commodum suum, vel suorum spectante. Decisum refert Barbof. *alleg. 73. num. 16.*
- 3 Non in ijs casibus potest, in quibus non potest esse iudex. *ibid.* Decisum refertur *num. 18.*
- 4 Neq; potest cogere illud in Palatio suo, si fieri solet in Sacristia. Congr. Episc. 1. Februarij 1583. & decisum refert à Congregat. Conc. Trid. Zerol. *par. 2. v. Capitulum 2.*
- 5 Idem facere potest Vicarius ex causa. Cong. Episc. 16. Maij 1600.
- 6 Maior item Capituli conuocare potest, quandocumque sibi videbitur expedire pro seruitio Ecclesie, diebus tamen solis, & ad hoc destinatis; neque debet omittere, quando per Canonicos instatur, vt conuocetur Congreg. eadem 6. Octob. 1617.
- 7 Neque potest maior de Capitulo impedire libertatem Capitulo faciendi Decreta, nisi quantum valet pro vnico suo voto. *Ead. 15. Martij 1615.*
- 8 Neque tempore Horarum Canoniarum, potest cogi Capitulum, maxime ad exigendam rationem administrationis à Canonicis. Congreg. Conc. 1. Februarij 1593.
- 9 Nisi adsit euidentis necessitas, non fiat tempore diuinorum officiorum, sub pena, quod priuentur distributione Horarum, seu Horarum, à quibus aberunt. Prou. 1.
- 10 Neque diebus festis conuocetur, nisi probabilis causa intercedat. *ibid.*
- 11 Episcopus non habet vocem in Capitulo. Decisum refert Barb. *loc. cit. nu. 17.*
- 12 Nisi sit Canonicus, & tunc sedebit post



- post Præsidentem Capituli. Riccius in *Præxi decis.* 475. num. 7.
- 13 Vocem in Capitulo non habet, qui non est Subdiaconus. *Trid. sess. 22. cap. 4.*
- 14 Potest tamen hic interesse Capitulo, vt discat, non tamen suffragium ferat. *Congreg. Episcop. 15. Iulij 1586.*
- 15 Canonicus dispensatus in ætate, censetur dispensatus etiam in voce. N. Id. *V. Canonicus num. 1.*
- 16 Habens duas voces in Capitulo non potest eas diuidere, sed vni, & eidem dare debet. *idem ibid. n. 7.*
- 17 Omissio professionis fidei non priuat Canonicum voce Capitulari. *Decisum à Cong. conc. 27. Apr. 1595.*
- 18 Exeat de Capitulo ij, de quibus agitur. *Cong. Episc. 14. Mar. 1615.*
- 19 Potest Capitulum mutare, declarare, reuocare, propria decreta; dummodo eadem solemnitas interuenerit in prædictis, quæ in decretis. *Ead. ibid.*
- 20 Non potest Capitulum, aut Clerus alicuius Ecclesiæ eligere sibi Protectorem. *ead. 24. Augusti 1594.*
- 21 Officium commissum à Capitulo non recusetur, aliàs quantum pecuniæ caperet per sex menses seruiendo Ecclesiæ, tantumdem amittat. *Prou. 3.*
- 22 Non duret ultra biennium, nisi de Episcopi consensu, sine præiudicio priuilegij, aut probatæ consuetudinis. *ibid.*
- 23 Capitula ipsa recipiant, & obseruent, Decreta Conciliorum Prouincialium suæ Prouinciæ. *Prou. 4.*
- 24 De temporalibus agatur, ita vt, quæ in vno Capitulo proponuntur, decernantur in sequenti. *ibid.*
- 25 Si non potest differri, triduo saltem ante, & res, & causa significetur. *ibid.*
- 26 Si adhuc citius est agendum præmoneantur omnes. *ibid.*
- 27 Ne bona confundantur, præbendæ singulæ Sancti alicuius titulo distinguantur. *ibid.*
- 28 Non tamen Canonici appellentur titulo Sanctorum, quod solis conuenit Cardinalibus. *ibid.*
- 29 Non liceat Canonicis conducere bona Capituli, neque per interpositam personam sub pœna nullitatis contractus. *ib.*
- 30 Neque eorum consanguineis secundo gradu coniunctis. *ibid.*
- 31 Pro lite sustentanda nomine Capituli sumatur pecunia è massa præbendarum, non distributionum. *Congregatio Episc. 8. May 1590.*
- 32 Cancellarius acta scribat in certo libro, qui in Archiuio reponatur. *Pro. 4.*
- 33 Si non est Cancellarius, eligatur ad biennium. *ibid.*
- 34 Notarij opera adhibeatur in litibus, & instrumentis conficiendis, *ibid.*
- 35 Litteræ, quæ ad Capitulum dantur, à Cap. aperiantur; sed expeditet eligere Capitulariter vnum, aut alterum ex Canonicis, qui eas statim aperiant. *Cong. Episc. 13. Martij 1615.*
- 36 Sigillum Capituli conseruetur in castula, quæ duabus clauibus obsignetur, quarum altera sit apud electum à Capitulo, altera penes maiorem Capituli. *eadem ibidem.*
- 37 Capitulum Spirituale vnaquaq; hebdomada habeatur, in quo agatur de defectibus Chori, vita, & honestate Clericorum, lectis opportunis libris. *Prou. 2.*
- 38 Stata oratio fiat ante, & post Capitulum. *Prou. 3.*
- 39 Singulis mensibus fiat Episcopo præsentē. *ibidem.*
- 40 Teneantur Canonici adesse sub certa pœna. *ibid.*
- 41 Ordine sedeant cum habitu choralis, & modestè se gerant. *ibid.*
- 42 Pro correctione capituli exempti, initio anni eligantur à capitulo duo, de quorum consilio, & assensu Episcopus, aut Vicarius teneatur procedere vsque ad finem causæ Notarius sit ipsius Episcopi, & tribunal eiusdem. *Trident. sess. 25. cap. 6.*
- 43 Vnum sit tantum vtriusque votum, & potest alter Episcopus accedere. in casu discordiæ, lege textum *Trident. loco cit.*
- 44 Contra Portionarium habentem vocem in capitulo exempto poterit Episcopus procedere sine adiunctis. *Decisum refert Barbof. alleg. 73. num. 10.*
- 45 In criminibus ex incontinentia, & in atrocioribus vbi de fuga timetur, potest Episcopus initio ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere. *Trident. loco cit.*
- 46 Nullum ius habet capitulum eligendi Fiscalem, licet habeat ius eligendi duos

Canonicos, vt supra. Decisum refert Barbof. loco cit. num. 8.

47 Episcopus autem potest assumere suum Fiscalem, vel alium ad libitum deputare. Decisum refertur. *ibid.*

V. Coadiutor. numer. 26. Concilium Prouinciale. numer. 10. 12. 55. Interdictum. num. 1. Theologalis Præbenda. num. 19. Visitatio inferiorum Episcop. numer. 2. Visitatio circa Canonicos exemptos. per totum.

ADDITIO.

1 Licet Præsiciens non sit in factis, potest conuocare capitulum. *Congr. conc. apud Garz. de benef. par. 3. cap. 4. n. 26.*

2 Capitularia negotia non possunt à Decano, prima dignitate, vel aliquibus tantum Canonicis, ceteris non vocatis, decerni, nec extra locum capitularem. *congr. Rit. 7. Octob. 1606.*

3 Neque est necessaria licentia Episcopi, si sine ea conuocari solet. *Congreg. Episcop. 20. Aug. 1601.*

4 Et quatenus est necessaria licentia iuxta solitum non potest Episcopus cogere canonicos ad dicendum, quæ negotia proponere velint. *ead. 25. Febr. 1603.*

5 Potest tamen eos cogere penis, & censuris ad præstandam sibi copiam actorum capitularium. *ead. 6. Mart. 17. 22. Apr. 1596.*

6 Vicarius Episcopi, eo absente, non potest interuenire. *Trid. sess. 25. c. 6. & decisum refert Massob. de Synodo cap. 4. dub. 43. n. 35.*

7 Si vero sit de capitulo, debet inde exire, vbi tractandum sit de rebus ad suum vel Episcopi commodum. *Congreg. Episc. 17. Ianuar. 1584.*

8 Vbi permanere sibi liceat, sedeat in proprio loco. *Abb. conf. 21. vol. 1. contra Martam voto 101. nu. 2.*

9 Vicarius capituli non canonicus, sede vacante, sedere debet post primam Dignitatem. *Congr. Rit. mense Septemb. 1630.*

10 Canonicus Protonotarius in habitu Prælatitio non est recipiendus in capitulo. *ead. 6. Mart. 1610.*

11 Canonicus non in sacris constitutus vocem in capitulo non habet, neque hoc ipsum præscribere potest, aut aliquo pacto acquirere. *Congr. conc. 20. April. 1602.*

12 Neque vocem actiuam. *Less. de inst. lib. 2. cap. 34. num. 105.*

13 Ei, qui requisitum ordinem non habet, concedit vocem passiuam. *Garz. par. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15.*

14 Neque in capitulo collegiatarum, licet in ætate minori possit esse canonicus. *Congr. conc. 8. Aug. 1621.*

15 Male promoti, donec suspensi, non habent vocem: *Barbof. de canon. cap. 41. nu. 2.*

16 Neq; censurati iuste, *Idem ib. n. 3. & seqq.*

17 Neque violantes interdictum personale, vel locale scienter. *Idem ibid. num. 8.*

18 Neque irregulares ratione ordinis. *ibid. num. 9.*

19 Potest habere vocem Prælatus principalis Ecclesiæ Collegiatae, licet non sit in factis, *Garz. in addit. ad cap. 4. sub nu. 26.*

20 Non autem prima Dignitas, quæ in factis non est, licet possit conuocare capitulum. *decisum refert. Garz. ibid.*

21 Capitula ne fiant, dum celebrantur officia diuina. *Cong. Rit. 17. Nou. 1600. si fiat, amittuntur distributiones. ead. ibid.*

De auctoritate capituli.

22 **C**onsensus capituli requiritur in administratione bonorum Ecclesiæ, quamuis soli Prælato concessa specialiter videatur. *DD. cum Barbof. de canon. cap. 42. num. 3.*

23 Item in alienatione rerum Ecclesiasticarum *DD. ibid. num. 7.*

24 Item in vnione vnus Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati, vel Præbendæ per Episcopum faciendæ, vel saltem post vnionem. *DD. ibid. num. 8.*

25 Etiam vbi vnio fit ab Episcopo vti delegato sedis Apostolicæ. *decisum refert. Garz. de benef. par. 12. cap. 2. num. 158.*

26 Item in omni negotio, quod concernit præiudicium Ecclesiæ cathedralis, seu interesse capituli, & in ijs, quæ spectant ad Episcopum, & capitulum simul. *Barb. loco cit. num. 14.*

27 Consilium verò capituli requirendum est in Episcopi tractatibus, vel negotiis, vt in institutionibus, & destitutionibus beneficiorum, in dispensationibus, & confirmationibus, & in alijs Ecclesiæ negotiis arduis. *Idem ibid. num. 19.*

28 Item in processionibus edicendis, dirigendis, & deducendis *Congreg. Rit. 28. Mart. 1628. 28. Sept. 1630.*

- 29 Potest capitulum ex manifesta, & rationabili causa, etiam collegiata, nedum Cathedralis, cessare à diuinis, si Episcopus consentiat. *DD. cum Barbof. loco citato numero 25.*
- 30 Expensæ pro litibus capituli sunt extrahenda ex communi massa omnium reddituum Canonorum, tam ratione distributionum, quam Præbendarum. *cong. conc. 15. Ap. 1628. apud Barbof. loco citat. cap. 24. num. 24.*

### Capitulum Sede Vacante.

- 1 **C**um primum Ecclesia vacauerit, à capitulo indicantur supplicationes, & preces publicæ & priuatim pro bono Pastore deligendo Trident. *sess. 24. cap. 1.*
- 2 Capitulum, vbi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures decernat. *idem ibid. cap. 6.*
- 3 Item infra octo dies à morte Episcopi constituat Vicarium, vel existentem confirmet. *idem ibid.*
- 4 Octo dies currunt etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam. *Decisum refert Quaranta in summa Bullar. v. Capit. Sede Vacante num. 3. Terminum, &c.*
- 5 Et ante deputationem administrabit totum capitulum. *Quarant. ibid. num. 2. v. Archidiaconus num. 4.*
- 6 Alioquin ad Metropolitanum deuoluitur deputatio, vel si Metropolitana, aut exempta fuerit, ad antiquiorem respectu Metropolitanæ, ad proximiorum Episcopum respectu exemptæ, tam Oeconomi, quam Vicarij. *Trid. supra cap. 6.*
- 7 Qui saltem in iure Canonico sit Doctor vel Licentiatus, vel alijs idoneus. *idem ibid.*
- 8 Potest eligi Curatus canon. *cong. Episcop. 19. Martij 1619.*
- 9 Non Regularis persona. eadem 8. Maij 1615. 12. Aprilis 1619.
- 10 Neque Archidiaconus alienæ Ecclesiæ. eadem 19. Maij 1617.
- 11 Si plures nominentur Vicarij, magis idoneus, & habens qualitates concilij erit præferendus. *Decisum refert Quar. loco cit. num. 2.*
- 12 Plures Vicarij eligi possunt, si adest consuetudo legitima. *Decisum refert idem ibid. num. 9.*
- 13 Ceteris paribus erit præferendus idoneus de Capitulo, & non exterius. *Decisum refert idem loco cit. num. 6.*
- 14 Si Canonicus non est, præfertur Vicarius Capitularis Archidiacono, & alijs. *Barbof. allegat. 54. num. 167.*
- 15 Neque potest reuocari. *Decisum refert Ricc. in Collect. decis. par. 5. Collect. 1602. in fine.*
- 16 Et causa iudicanda erit à Sacra Congreg. supra causis Episcoporum. *Decisum ab eadem refert Quar. loco cit. 1. Septemb. 1673.*
- 17 Electo Vicario adhuc Capitulum retinet suum ius, nec abdicat, nisi exercitium iuris. *idem ibid. num. 4.*
- 18 Vnde allegato Vicario suspecto, Capitulum eliget arbitros, aut causam à lèri committet. *Decisum refert idem num. 5.*
- 19 Salarium ei debetur, non commune alijs. *Idem num. 7. & Congreg. Episcop. 15. Octob. 1601.*
- 20 Neque potest sibi alium substituere nisi ad modicum tempus, vel habeat à Capitulo facultatem, vel causa infirmitatis, de consensu tamen Capituli. *idem Quar. num. 10. Potest in Prouincia Mediolani. Prouinc. 2.*
- 21 At Vicarius cessat præfinito tempore à Capitulo. *Quar. num. 13.*
- 22 Moriente Vicario, etiam electo à Metropolitanano, capitulum potest alium eligere. *idem ibid. num. 4.*
- 23 Cessat auctoritas Vicarij, & capituli, quando nouus Episcopus acquirit possessionem. *Idem Quar. ibid. num. 15.*
- 24 Tenentur Vicarij, & Oeconomus rationem reddere Episcopo, etiam si à capitulo sint absoluti. *Trid. sess. 24. cap. 16.*
- 25 Et item capitulum ipsum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus. *idem ibid.* Potest Vicarius, seu capitulum, quæ sequuntur.
- 26 Infra annum a die vacationis potest dare licentiã ordinandi, aut litteras dimissionis at ceteris non alijs. *Trid. sess. 7. c. 12.*
- 27 Sub pœna interdicti, si alijs, & ordinatis in maioribus ab executione ordinum ad beneplacitum futuri Episcopi, & in minoribus nullitatis priuilegij Clericalis. *idem ibid.*

28. Arcetatis potest etiam ex causa remittere interstitia . Decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg.* 18. nu. 6.
29. Item dare potest Dimissorias pro prima Tonsura illi, qui presentandus est à Patronis ad beneficium, etiam intra annum. Congr. Episc. 3. *Januarij* 1594.
30. Item dare Testimoniales litteras obtinenti facultatem à Papa suscipiendi ordines de licentia Ordinarij, hoc est, de vita, & moribus. Nauar. *conf.* 19. de temp. *ordin.* apud Barbof. *alleg.* 7. nu. 14. & Quar. *loco citato* *quast.* 10.
31. Occurrente vacatione Parochiali potest edicere concursum Vicarius, & sine capitulo facere, quæ spectant ad Episcopum. Congr. Episc. 3. *Februarij* 1604.
32. Potest recipere resignationes beneficiorum, si tria concurrant, quæ affert Barbof. *alleg.* 69. nu. 8.
33. Nimirum, quando fit ex causa necessitatis; quando collatio spectat ad Episcopum, & capitulum simul, quando talis resignatio, & collatio fiunt ante provisionem factam de prælato in Consistorio, etiam antequam possessionem capiat, eadem habet Garz. *par.* 11. c. 3. n. 156. *cap.* 4. à n. 75.
34. Item instituere presentatos à Patronis. Viuant. *de iure patr.* *par.* 2. lib. 12. *cap.* 2. nu. 6.
35. Non potest conferre beneficia. Pius V. Anno 1568.
36. Nisi collatio spectabat prius ad Episcopum, & capitulum. Quar. *loco cit.*
37. Potest Ecclesias commendare ad tempus, donec prouideatur. *ibid.*
38. Date licentiam adificandi Ecclesiam. *ibid.*
39. Interponere auctoritatem in præmutatione beneficiorum. *ibid.* quando collatio partim spectat ad capitulum, & partim ad Episcopum, vel quando collatio spectat ad tertium; non in alijs casibus. *ibid.*
40. Potest vnire beneficia ex causa in omnibus casibus, in quibus potest Episcopus, dummodo nihil pereat de iure Episcopali. *ibid.*
41. Potest priuare beneficiatos, seruatis seruandis. *ibid.*
42. Potest visitare Diocesim, si necessitas adsit, aut vocatio longior. Quar. *loco cit.*
43. Potest dispensare cum illegiimis, etiã ex damnato coitu, ad minores ordines, & ad beneficium simplex, cum causa DD. apud Barbof. *allegat.* 45. nu. 25.
44. Sed ad vnicum tantum beneficium n. 8.
45. Non ad Dignitates, vel personatus. nu. 29.
46. Nec in ijs, quæ requirunt ordinem sacrum. nu. 30.
47. Nec in Canonicatibus Cathedralis. nu. 31. quod est verius ex Trident. quod requirit in ijs ordinem sacrum.
48. Potest Capitulum, vt Episcopus, in cap. liceat. Concil. Trident. Barbof. *alleg.* 39. nu. 16.
49. Non potest concedere indulgentias. *ibid.* affirmant alij, totius est quod à Capitulo concedatur alicui Episcopo, qui suo nomine id faceret. Quar. *loco cit.*
50. Item vocare alium Episcopum, & dare illi licentiam exereendi Pontificalia. Quar. *loco cit.*
51. Succedit Episcopo in iurisdictione ordinaria, non delegata. Quar. *ibid.* iure communi, & proprio, & in iurisdictione contentiosa, vel necessaria. idem *ibid.*
52. Vbi Concil. Trid. committit aliquid Episcopis vt delegatis Sedis Apolto, non potest capitulum. Barbof. *alleg.* 92. nu. 17.
53. Potest exequi litteras directas ad Vicarium Episcopalem sub nomine Vicarij. Congr. Episc. 5. *Februarij* 1601. Negat. Rot. in vna *iberdensi* 4. *May.* 1588. *coram* *Seraph.*
54. Item exequi in ijs, quæ spectant ad iurisdictionem, quidquid concessum erat Episcopo Defuncto per Bullas, aut Breuia eadem Congreg. 27. *Januarij* 1604.
55. Item mandare executioni litteras Episcopo Defuncto directas per S. Congregationem, & ab eo non executas. eadem 10. *Aprilis* 1615.
56. Priuilegium Doctorandi competens Episcopo non transit in Capitulum, Sede Vacante. Sbroz. *de offic. v. c. lib.* 2. *quast.* 29. nu. 6.
57. Si vero potest Episcopus iure communi ordinatio, transit, idem *ibidem* nu. 8. V. Archiepiscopus numero 17. Concilium *Provinciale* numero 54. Synodus *D. aces.* 4. nu. numero 2. Testamentum, numero 16.

## A D D I T I O.

- 1 Non potest esse Vicarius capituli Parochus ruralis. *Congreg. Episc. 19. Iulij 1619.* sed de ciuitate potest. *eadem ibidem.*
- 2 Debet esse Doctor, aliàs electio est nulla. *decisum refert Sbroz. de offic. Vicarij lib. 1. quest. 36. num. 12. in addit.*
- 3 Neque debet esse Doctoratus à persona priuata, sed ab Vniuersitate. *Congr. conc. 19. Sept. 1620.*
- 4 Neque potest esse Doctor Theologus. *ead. 28. Aug. 1621.*
- 5 A capitulo electus potest ad tempus tantummodo exercere iurisdictionem. *ead. apud Garz. de benef. in addit. p. 5. c. 7. num. 27.*
- 6 Melius eligitur absolute. *Congr. Episc. 29. Octobr. 1587.*
- 7 Potest mutari ex causa bene visa congregationi Episcoporum Romanæ. *ead. 24. Nou. 26. Octob. 1603.*
- 8 Vicarius electus à Metropolitano potest amoueri ad eiusdem nutum. *Congr. conc. 29. Sept. 1625.*
- 9 Etas 23. annorum in Vicario capitulati potest permitti, sed non expedit. *ead. 11. Aug. 1614.*
- 10 Non debet Vicarius capituli sedere in sede Archidiaconi, sed in alia sede paratili, si velit vti habitu Vicariali. *Cong. Rit. 10. April. 1601.*
- 11 Non potest substituere nouos examinatores pro concursu Parochialium in defectum absentium, vel defunctorum, auctoritate propria. *decisum refert Sbroz. de off. Vic. in addit. lib. 2. quest. 211.*
- 12 Neque potest supprimere beneficium, & vnire capitulo. *decisum. refert. Garz. p. 12. c. 2. nu. 68.*
- 13 Neque potest habere pro presentibus Dignitates, vel canonicos, qui numquam in Ecclesia resederunt, & fidei professionem non emisertunt. *decisum refert. Garz. par. 3. c. 3. n. 32.*
- 14 Neque potest exequi commissiones Apostolicas in forma dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario. *Congr. conc. 2. Aug. 1631.*
- 15 Neque potest locare emolumenta prouenientia ex iurisdictione, sigillo, aut aliàs vndecumque, sed debent futuro successori reseruati. *ead. 17. Apr. 1627.*
- 16 Post annum à postrema Episcopi visitatione, quando nec de proximo ecclesia est prouidenda de Pastore, potest visitare omnia, quæ poterat Episcopus. *ead. 3. Febr. 10. Dec. 1629.*
- 17 Cum famulatu, equitatu &c. iuxta Conc. Trid. *ead. 10. May 1629.*
- 18 Potest etiam visitare Moniales non exemptas, exemptas minimè. *decisum refert Garz. par. 5. c. 7. nu. 45.*
- 19 Potest in ijs etiam, in quibus datur Episcopis perpetua delegatio à Sede Apostolica, puta, visitare Moniales exemptas. *Barb. de canon. c. 42. n. 107. & optime probat.*
- 20 Potest concedere facultatem Episcopo extero ordinandi suos subditos, non autem subditos capitulo *DD. cum Barb. loco cit. nu. 124.*

## Cardinalis.

- 1 Coram quocumque Cardinali abstinere Episcopus à priuatis etiam benedictionibus. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 4.*
- 2 Coram Legato Archiepiscopus, etiam Cardinalis, deponat Crucem, *ib.*
- 3 Et coram alijs Cardinalibus si ipse non est Cardinalis *ibid.*
- 4 Mantelletum ab Episcopo non Cardinali assumitur coram quocumque Cardinali. *ibid.*
- 5 Mozzetta deponitur coram Legato, nisi contraria adsit consuetudo, *ib.*
- 6 Cuicumque Cardinali debetur Sedes Episcopalis præalta: & eo casu Episcopus in dignore loco chori sedeat, vel ex opposito in Sede humiliori. *Idem l. 1. cap. 13.*
- 7 Cardinalis Episcopus sedeat cum alio Cardinali, etiam Legato, in sedibus cameralibus æqualibus. *ibid.*
- 8 Cardinali etiam non Legato, venienti ad Ecclesiam Episcopus ibi obuiam vsque ad portam, & ei porriget aspersorium. *ibid. c. 15.*
- 9 Celebrans Episcopus coram Cardinali deferat eidem munia Episcopalia: si recuset, ipse præstet. *ibid. c. 4.*
- 10 Celebrante Episcopo, eiusdem liber non datur osculandus Cardinali, sed alius Codex. *ibid. c. 29.*

- 11 Cardinalis Episcopus celebrans omnia peraget ipse coram Cardinali non Legato. *ibid. c. 4.*
- 12 Cardinalis Episcopus non celebrans, sed Missæ præfens cum alio Cardinali deferat huic eadem munia, si recuset vel remittat celebranti, vel ipsemet peragat. *ibidem.*
- 13 Sed pro solemnibus benedictione accedat ad altare. *ibid.*
- 14 Non debet esse paratus Episcopus cum Mitra, alio celebrante, si adest Cardinalis. *ibid. c. 23.*
- 15 Coram Cardinali in Missa nullus liber adhibetur ad legendum Introitum, &c. *cap. 20.*
- 16 Neque sunt circuli Canonicorum, neque ante Legatum, c. 21.
- 17 Bis eo casu thurificandus erit Episcopus. *ibid. cap. 23.*
- 18 Si Cardinalis est tantum Diaconus, & veniat in Ecclesiam sibi commendatam in Diocesi Episcopi, Pluuiiali uti potest. *Crassus lib. 2. cap. 23.*
- 19 Non potest benedicere populum, neque rem aliquam, nec simpliciter, nec solemniter, nisi specialem habeat à Papa facultatem. *ibid.*
- 20 Nec in Missa benedicere incensum, nec ministris manum osculandam porrigere; neque post euangelium incensari, nec aliud facere ultra gradum Diaconalem. *Idem ibid.*
- 21 In Missa priuata capellani coram Cardinali, & Episcopo datur osculandus liber capellani soli Cardinali: si plures sunt, nemini datur. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 30.*
- 22 Cardinalibus extra Palatium Apostolicum, & absente Papa, debetur à clericis non Prælati genustextio. *Cærem. Pap. lib. 3. sect. 1. c. 12.*  
*V. Canonic. muner. a erga Episcopum num. 23.*  
*Familiaris Card. n. 3.*  
*Seminarium Clericorum nu. 25.*

## Casus referuati.

- 1 Licet Episcopis referuare sibi grauiora peccata, & illa præsertim, quibus excommunicationis censura est annexa. *Trident. sess. 14. cap. 7.*
- 2 A referuatis in Bulla Cænæ Domini, & *Barth. Gauant. Man.*

ordinarij locorum nemo potest absolueret, absoluentes ipso facto sunt excommunicati, referuata absolutione Papæ, priuantur officijs, beneficijs, &c. & inhabiles fiunt, & cat. confessiones item nullæ sunt. *Congreg. Episc. 9. Ianuarij 1601.\**

3 Qui in Italia habent priuilegia valida absoluendi ab alijs referuatis Papæ, non tamen possunt absolueret in sequentibus casibus.

Violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Bullæ Greg. XIV.

Violationis clausuræ Monialium ad malum finem.

Prouocationis, & pugnae in duello, in terminis Concil. Trident. & Gregor. XIII.

Inscientium manus violentas in clericos iuxta *cap. si quis.*

Simoniam realis scienter contractæ, & confidentiæ beneficalis, ead. 26. *Novem. 1602. cum Clem. VIII.*

- 4 Et nullo modo à prædictis num. 2. & 3. siue sint ad forum exterius deducti, siue non deducti, possunt absolueret priuilegiati. eadem sub Paulo V. 7. Ianuarij 1617.\* vbi etiam comprehendit censuras referuatas Ordinario. *Nald. Casus referuati. num. 15.*

5 Priuilegia contra prædictos casus referuatos Ordianrij locorum, & Bullæ Cænæ, non reuixerunt per confirmationes Priuilegiorum post Concilium obtentas. eadem *Congreg. sub Urb. VIII. 17. Nouemb. 1628.\**

6 Si quæ sunt Priuilegia in hac materia, scilicet absoluendi ab alijs referuatis Papæ (exceptis Bullæ Cænæ casibus) extra Italiam, non sunt sublata. eadem *ibidem.*

7 Non ergo referuent Episcopi casus Bullæ Cænæ, neque specialiter Papæ referuatos. eadem 26. *Nov. 1602.\**

8 Neque promittent eos, quibus est annexa excommunicatio nemini referuata, nisi ob frequentiam, scandalum, aut necessariam causam aliquos nominatim. eadem *ibid.*

9 Neque eos, in quibus est necessaria restitutio, vel executio pro absolutione. *ibidem.*

10 Nec eos, qui versantur circa res parui momenti, & qui frequenter eueniunt

D inter

- inter idiotas, licet sint mortiferi. eadem *ibidem*.
- 11 Nec in carnalibus, ubi adest periculum scandalorum, vel cadere potest suspicio ob frequentem reditum ad Ordinarios. eadem *ibidem*.
- 12 Nec restitutionem incertorum sibi referuent. eadem 14. Junij 1619.
- 13 Nec eorum absolutionem, qui nocte per ciuitatem inhoneste canentes deambulant. ead. 16. Octob. 1615.
- 14 Nec eorum, qui violant dies festos. eadem 16. Ianuar. 1615.
- 15 Referuent paucos, eosque maxime necessarios, atrociores, & grauiores. eadem 26. Nou. 1602.
- 16 Casus referuati in Synodo sunt perpetui; qui verò singulis annis extra Synodum, morte referuatis expirant, nisi per successores confirmantur. Zerola *in praxi V. Casus referuati ad quartum*.
- 17 Licentia absoluendi à casibus Episcopo referuatis dari potest viua voce. Congr. Episc. 26. Nou. 1602. *V. Absolutio. n. 36. 37. Confessarius. n. 17. 33. Eucharistia. n. 30. Legatus. n. 6. 8. Pœnitentiarius. n. 12. Restitutio incertorum. n. 3.*

## Cathedraticum.

- 1 Taxa Cathedratici est duorum solidorum iuxta valorem locorum, & consuetudinem. Barbof. *de potest. Ep. alleg. 86. n. 43. 44.*
- 2 Non potest Episcopus imponere nouam taxam nomine Cathedratici. Congr. Episc. 15. Junij 1619. *V. Visitatio Episcopi. n. 41.*

## Censura, &amp;c.

- 1 Licet Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, qua oritur ex homicidio voluntario, & aliis deductis ad forum contentiosum dispensare. *Trid. sess. 24. c. 6.*
- 2 Negatur hæc facultas inferioribus Episcopo, licet habeant quasi Episcopalem iurisdictionem. Decisum refert Garz. *p. 7. cap. 11. n. 13. & 17.*
- 3 Item ijs Episcopis, in quorum regione non est receptum Concil. Trident. Decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg. 39. n. 3.*
- 4 Conceditur confessario Episcopi, si hic indigeat. Barbof. *ibidem. n. 15.*
- 5 Cui conceditur à Papa absolutio à casibus Papalibus, licet non intelligatur concedere casus in Bulla Cœnæ, conceditur tamen facultas absoluendi à censuris referuatis Episcopo, quas ipsemet sibi referuauit. *Suar. de cens. disp. 3. sect. 5. n. 11. 14. & 15.*
- 6 Potest Episcopus dispensare à simonia occulta, non tamen rehabilitare obtinenda beneficia, seu retinenda. Decisum referunt DD. apud Barbof. *loc. cit. n. 44.*
- 7 Forensis potest dispensari in prædictis ab Episcopo, in cuius Diocesi commoratur, non autem à suo Episcopo absente. Decisum refert Garz. *par. 11. cap. 10. n. 139. in 3. declar.*
- 8 In dispensationibus prædictis potest ille tantum Episcopus, qui habet iurisdictionem ordinariam in eum, cui concedenda est dispensatio. Decisum refert idem *ibidem*.
- 9 Potest etiam, si sit extrà suam Diocesim, dispensare in prædictis. Barbof. *alleg. 39. n. 7.*
- 10 Occultum in his dicitur, quod non est notorium, licet sciatur ab aliquibus. Barbof. *ibidem. n. 21. 25.*
- 11 In fine causæ non probatum est occultum. idem *ibidem. n. 32.*
- 12 Censuræ nõ debent publicari eo apparatu, & forma, quibus Romæ Bulla Cœnæ. Congr. Episc. 2. May 1601.
- 13 Publicata ab Ordinarijs, & nedum à Sede Apostolica, mandante Episcopo, publicentur à Regularibus in eorum Ecclesijs, & seruentur *Trid. sess. 25. cap. 12. de Regular. V. Absolutio per totum. Excommunicatio per totum. Legatus. n. 7. Regularium iura sub Episcopis. n. 42.*

## Census.

Vide. Contractus.

## ADDITIO.

- 1 Tollit omnem contrariam consuetudinem, & possunt Episcopi cogere contumaces

maces iris remedijs *Congreg. Rit. mense Decemb. 1630.*

- 2 Non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus. *ead. 10. Ian. 1604. 10. April. & 19. Iunij 1604. 17. Sept. 1611. 28. Ianuar. 1612. 4. Apr. 1615. 30. Ian. 1616.*
- 3 Et procedit in omnibus locis Christianitatis totius. *17. Iunij 1606.*

## Cessatio à Diuinis.

- 1 Non est censura. *Tolet. libro 1. capit. 56.*
- 2 Debet maior pars Canonicorum conuenire cum Episcopo, seu Vicario ad discernendam hanc pœnam *DD. in c. quamuis de officio ordin.*
- 3 Iudex intra mensem debet monere Papam, ad quem debet pars, ad cuius instantiam ponitur proficisci, aliàs est nulla. *Tolet. loco cit.*
- 4 Eo tempore prohibetur Eucharistia, nisi per modum Viatici detur. *Henriq. 3. V. interdictum cap. 52.*
- 5 Item prohibetur, etiam Sacerdotibus extrema vnctio, idem *cap. 53.*
- 6 Item sepultura ecclesiastica. *Tolet. & Henriq. ibid. loco cit.*
- 7 Episcopus potest, durante cessatione hac celebrare in ecclesia, vbi ea posita est. *Sayr. lib. 2. de cens. c. 9. n. 5.*
- 8 Non tamen potest ordines conferre, nisi deficient Sacerdotes, qui necessaria Sacramenta ministrent. idem *ibid. n. 11.*
- 9 Ille, in cuius contumaciam ponitur, debet soluere damna, & distributiones Canonicorum, elemosynas pro defunctis, *de off. ord. in 6. c. si Canonici.* si vero iniuste, soluat Iudex. *Tolet. sup.*
- 10 Non enim in hoc casu possunt Canonici percipere distributiones quotidianas. *Monet. de distrib. par. 2. qu. 16. numer. 36. conclus. 2.*
- 11 Possunt tamen celebrari diuina officia in ijs Festis in quibus tempore interdicti. *Idem ibid. num. 46.*

## Cingari.

- 1 Videat Episcopus, an schismaticorum mores præferant. *Prunc. 5.*

- 2 Quadragesimæ tempore quomodo viuunt. *ibid.*
- 3 Si publicè offendunt, ab ecclesia tempore diuinorum officiorum eijciantur. *ibidem.*
- 4 Qui filios suos Cingaris vendunt, eo ipso excommunicationis penam incurunt. *Prou. 7.*

## Clericus.

- 1 NE cuiquam liceat clericalem habitum sumere, antequam prima tonsura initietur, sine licentia in scriptis. *Prou. 3.*
- 2 Clericalis habitus ab Episcopis in clero procuratur congruus vsque ad priuationem officiorum, & beneficiorum inclusiue. *Trid. sess. 14. cap. 6.*
- 3 Quicumque clericus debet omnino gestare vestes talares, & tonsuram sub pœna amissionis beneficiorum, & pensionum ipso facto. *Sixtus V. Anno 1589.*
- 4 Exceptis ijs, qui non percipiunt de bonis ecclesiasticis vltra ducatos 60. aurei de camera. *ibid.*
- 5 Habitus clericalis potest esse breuior inter agentibus, & ruri habitantibus. *Congreg. Ep. 18. Oct. 1589.*
- 6 Clericus pauper non habens habitum congruentem excusatur. *Decisum refert Vgol. de potest. Episc. c. 12. n. 3. vers. 5.*
- 7 Color niger semper adhibeatur, nisi alium requirat dignitatis gradus. *Prou. 1.*
- 8 Ne serico vestimento domi, neque foris vtantur. *ibid.*
- 9 Laneus adhibeatur. Reticulo, aut sub bireto, vt vocant, ne vtantur, nisi valetudinis gratia, & sine redimiculis. *ibid.*
- 10 Camisias ad collum crispas, & rugosas, vel artificio elaboratas, & ad manus, reijciant. *ibid.*
- 11 Collare simplex, & modicè latum honestè reclinetur. *ibid.*
- 12 Externa vestis simplex, & talaris erit. *ibidem.*
- 13 Turgidis caligis, & disiectis abstineât, calceos, & crepidas ad elegantiam non incidant. *ibid.*
- 14 Torques, armillas, ac monilia respuant: anulum ne gestent, nisi propter honotis gradum, quibus est concessis. *ibid.*



- 15 Vnicus ille sit, non magni pretij, & eum deponant Missam facturi. Prouinc. 4.
- 16 In morte propinquorum lugubres vestes more laicorum ne induant. *ibid.*
- 17 Pensionem habens neque incidens in habitu, amittit priuilegium fori, licet non sit monitus. Decisum refert Garz. *par. 1. c. 5. num. 70.*
- 18 Non tamen priuatur priuilegio Canonis. Decisum refert, idem *ibid.*
- 19 Clerico deferente habitum, non tenetur restituere id quod percepit ex immunitate ecclesiastica. Congreg. Episc. 3. *Augulli 1592.*
- 20 Clericus rediens è bello potest resumere habitum clericalem, dummodo bellum fuerit iustum, neque sit ideo irregularis. Congr. ead. 12. *Jan. 1598.*
- 21 Tonsuram Clericalem gestent ad eam formam, quam ratio cuiusque Ordinis arbitrio Episcopi postulabit, & conspicua sit omnibus, abraso capillo. Prou. 1.
- 22 Clericorum minorum Ordinum tonsuræ formæ in orbem ducta late pateat vncijs duabus, Prou. 5.
- 23 Subdiaconalis aliquanto angustior Diaconali: hæc tribus vncijs Sacerdotalis quantur. *ibid.*
- 24 Vel corona Sacerdotis ad mensuram maioris Hostiæ. Conc. Palentinum sub Vrb. VI.
- 25 Corona clerici ad mensuram minoris Hostiæ. Conc. Tolet. 4.
- 26 Corona Diaconi, & Subdiaconi, formæ mediæ.
- 27 Ille excusatur, qui ob infirmitatem non potest de ferre tonsuram. Decisum refert *Vgol. de pot. Episc. cap. 12. n. 3. ver. 5.*
- 28 Comam, & Barbam ne studiosè nutriant, Prou. 1.
- 29 Barba superiore labro ita recidatur, vt pili in sacrificij Missæ sacramenta sumentem non impediunt. *ibid.*
- 30 Restituantur functiones ordinum ab Ostiariatu ad Diaconatum in Ecclesijs, vt in suo quisque munere deseruiant, assignatis beneficijs simplicibus, vel alijs prouentibus. *Trid. sess. 23. cap. 17.*
- 31 Si desint initiati minoribus ordinibus, suffici possunt etiam coniugati non bigami, qui tonsuram, & habitum clericalem in Ecclesia gestent, idem *ibidem.*
- 32 Proprium superpellicem singuli habeant. Prou. 4.
- 33 Non sordidum, non lacerum, ne que nimiam in humeris elaboratum. *ibid.*
- 34 Neque cum eo extrà Ecclesiam eant, nisi ob processiones, vel aliud officium Ecclesiasticum. Prouinc. 3.
- 35 Non possunt cogi Clerici, vt cathedrali inseruiant diebus festis, si ibi non habent beneficia, salua tamen consuetudine, Congr. Episc. 6. *Sept. 1593.*
- 36 Neque debent cogi ad seruitium Ecclesiæ sub pœna excommunicationis, sed alijs penis, ead. 7. *Dec. 1583.*
- 37 Curent Episcopi, vt clerici Parochos inuent in festis, & item alii Sacerdotes, Prou. 3.
- 38 Ordinatus ad titulum patrimonii, seu pensionis, sedem non mutet sine licentia Ordinarii sub pœna interdicti ab exercitio sacrorum, Prou. 7.
- 39 Iis, qui non tenentur ad residentiam, debent concedi Dimissoria, vt alio se transferant, Congr. Episc. 5. *Iunii 1584.*
- 40 Possunt ire per Diœcesim sine licentia, eadem *ibid.*
- 41 Qui discederit cum Episcopi licentia, cum redierit, infra mensem certiore cu faciat de suo reditu sub pœna illegitimæ absentia, Prou. 6.
- 42 Nullus clericus peregrinus sine commendatiuis litteris Ordinarii sui ad diuina celebranda, & Sacramenta ministranda admitatur, *Trid. sess. 23. cap. 16.*
- 43 In sacris constituti Theologiæ, vel sacris Canonibus dent operam, in studijs generalibus, Leo X. *Anno 1513.*
- 44 Qui non Sacerdos Missam celebrauit, aut audiuerit confessionem sacramentale, tradatur Curia seculari puniendus. *Clem. VIII. Anno 1601.*
- 45 Item exercens ordinem, quem non habet est deponendus, vel perpetuo suspendendus, nunquam vltèrius promouendus. *Sylu. ordo 5. quest. 8.*
- 46 Nisi ex ludo id faciat, vel sine solemnitate, vestibus, &c. idem *ibid.*
- 47 Qui à clericali statione discesserit, interdicitur ordinum suorum munere, & alijs pœnis puniatur, *Prot. 4.*
- 48 Canones innouantur de clericorum vita, honestate, doctrina, luxu comestationibus, choreis, aleis, lusibus, ac qui-

- quibuscumque criminibus, & negotijs  
fæcularibus sub penis arbitrarijs Episco-  
porum. Trident. *sess. 22. cap. 1.*
- 49 Liberum sit presbyteris confiteri, cui  
voluerint ex approbatis. Congreg. Epi-  
sc. 15. *Octobris 1601.*
- 50 Arma non deferant, nisi fortè ob iustam  
causam in itinere, de licentia Episcopi, &  
secreto. Prou. 1.
- 51 Nullo modo balistam, hastas, sclope-  
tum, tela, & eiusmodi. *ibid.*
- 52 Personati non incedant: choreas non  
spectent; à venatione abstineant. *ibid.*
- 53 Comædijs, hostiudijs, & spectaculis  
inanibus ne intersint. *ibid.*
- 54 Prohibentur globi, qui malleis ligneis  
impelluntur, & ludus pilæ maioris. *ibid.*  
*V. Excommunicatio. n. 37.*
- 55 Valetudinis causa parvæ pilæ ludus cõ-  
ceditur, non tamen publicè, nec interce-  
dat pecunia. *ibid.*
- 56 Ne inter epulas canant, minusve inter  
nuptiales, aut laicales. *ibid.*
- 57 Conuiuia vitent, & cauponas, nisi in  
itinere. *ibid.*
- 58 Ne aduocati, procuratorisvè nomine  
causas agant, nisi Ecclesiæ suæ, propin-  
quorum, & miserabilium personarum;  
concedente Episcopo. *ibid.*
- 59 Ne in prophanis negotijs officium ta-  
bellionatus exercent. *ibid.*
- 60 Ne artem medendi faciant. *ibid.*
- 61 Ne aliena prædia, lucri causa, condu-  
cant. *ibid.*
- 62 Ne tutelam aliorum suscipiant. *ibid.*
- 63 Neque à suis instituti tutores. Congreg.  
Episc. 14. *Junij 1619.*
- 64 Ne pro alijs fide iubeant. Prou. 1.
- 65 Ne pro alijs Principis, aut alterius ne-  
gotiorum sint procuratores, sine licentia  
Episcopi, quotannis renouanda. *ibid.*
- 66 Ne sint in famulatu laicorum etiã Prin-  
cipum, in obsequijs clericali munere  
indignis, sine facultate scripto data.  
*ibid.*
- 67 Ne sint præcursores, aut asseclæ sæmi-  
narum, nec eis discumbentibus assistant,  
ancillentur. *ibid.*
- 68 Ne doceant mulieres, etiam illustres  
legere, scribere, canere, aut sonare, nisi  
ob ætatem, & mores approbat Episco-  
pus. Prou. 2.
- 69 Ne nocte post primam horam sine iu-  
Barth. Gauant. *Man.*
- sta causa, & tunc cum lumine domo  
exeant. Prou. 1.
- 70 Ne habitent cum eis femina quocum-  
que vinculo cognationis, aut affinitatis  
coniunctæ, sine consensu Episcopi.  
*ibidem.*
- 71 Ne locent ædes, nec ex parte, in quibus  
ipsi habitare solent, aut debent, laicis  
personis, nisi Ecclesia prematur magna  
inopia, & ea domus iudicio Episcopi di-  
uidi possit. *ibid.*
- 72 In ijs, si concedatur locatio, prohibetur  
tamen ob nuptias saltatio, comediæ spe-  
ctaculum. Prou. 2.
- 73 Neque tolerantur, *ibidem* imagines in-  
decoræ. Prou. 3.
- 74 In causis, vbi opus est, iurent sacerdo-  
tes manu pectori admota; præsentem ta-  
men superiore, tactis scripturis. Prou. 5.
- 75 In causis ciuilibus in foro fæculari exa-  
minari possunt, sed iuramentum prius  
præstetur in tribunali Episc. Congr. Episc.  
14. *Aprilis 1615.*
- 76 Possunt ciuiliè denunciare, aut quere-  
lare in officio damni dati, occasione dâ-  
norum datorum, in suis prædijs: iura-  
mentum tamen detur in foro Ecclesiæ.  
eadem. *ibid.*
- 77 Non debet se subdere examini coram  
iudice laico, vbi timetur, posse indirectè  
oriri criminalitatem, ead. 19. *Iulij 1619.*
- 78 Clerici post delicta patrata confugien-  
tes ad Ecclesias gaudent beneficio im-  
munitatis extrâ causas Bullæ Greg. XIV.  
ead. 24. *Jan. 1617.*
- 79 Neque possunt inde extrahi præter-  
quam in casibus degradatione dignis: si  
fiat secus, restituantur. eadem 17. *Aug-  
ust. 1618.*
- 80 Declaratio validitatis clericatus ad su-  
periores Episcopi, non ad inferiorem  
spectat eadem. 17. *Nov. 1617.*
- 81 Non tenentur Clerici ad solutionem  
onerum impositorum pro Physico, Chi-  
rurgo, & Ludimagistro. ead. 2. *Aug. 1619.*
- 82 Clerici cultores agrorum suorum, seu  
conductores agrorum ecclesiasticorum,  
non debent molestari titulo negotiatio-  
nis illicitæ. eadem 19. *Jan. 1593.*
- 83 Clericorum numerus ne sit maior, quã  
poscat Ecclesiæ seruitium, in præiudi-  
cium pauperum laicorum Cong. Episc.  
20. *Iulij 1592.*

- 84 Clerici coniugati gaudent priuilegio fori, etiam in ciuilibus; præsertim in Regno Neapol. in quo adest consuetudo, teste Borello Doct. Regnicola in add. ad Bellug. in spec. Princ. Rub. 11. §. Videamus. add. 1. verbo, Coniugati, & ita censuit S. Congregat. super controuer. iurisdic. 27. Febr. 1630.
- 85 Iidem non incedentes in habitu, nec inseruientes diuinis, non gaudent priuilegio fori. Conc. Trident. sess. 23. cap. 6.
- 86 Diaconi Seluatici in Regno Neapolitano ad summum quatuor possunt dari cathedralibus, seu Ecclesijs superioribus. Congregat. super negotia Regni 10. Kalend. Iulij. 1623. \*
- 87 Collegiatis, & Parochialibus duo: alijs Ecclesijs, in quibus diuina celebrantur, si Episcopo videbitur, vnus *ibidem*.
- 88 Qui gratis, & per se ipsos seruiant, non criminosi, neque mala fama *ibidem*.
- 89 Hi non gaudent priuilegio canonis; fori autem in criminalibus omnino, & in ciuilibus quo ad corporis distinctionem tantum: & immunitate ab oneribus personalibus, non ab alijs durante seruitio gaudent *ibid.*
- 90 Sine præiudicio maioris priuilegij, & immunitatis legitimæ, si alicubi habent. *ibidem*.
- 91 Ordinarij in præmissis sint iudices, præterquam si agatur de maiori priuilegio dubio; Papa enim reseruat. *ibid.*
- 92 Cum clericis in iure aliquid præcipitur, aut prohibetur, intelligitur de ijs, qui sunt in sacris, aut beneficiati.
- §a. v. Clericus. num. 2.
- V. Fori priuilegium num. 1. & seqq. Hebr. xi. num. 45. Iuramentum. nu. 4. 5. Monialium collocutio cum exteris. num. 5. 6. Sepultura. num. 1. 2. Spolia Clericorum. num. 12. Subsidium Caritatum. num. 1. 13. Theologalis Præbenda. num. 15. 16. Torneamentum. nu. 3. 6. Tutela. num. 1. V. Iura. num. 10.
- 3 Item in causa coniunctorum, si alium, & idoneum habere non possunt. *ibid.* nu. 87. & coniunctorum etiam coniunctione spirituali, vt sunt concanonici. *ibid.*
- 4 Item in causis vertentibus in curia Romana, vbi consuetudine receptum est, vt etiam alieno nomine clericus litiget. *ibid.* num. 88.
- 5 Item in vno tantum negotio poterit aduocare, & eo finito aliud assumere. *ibid.* sextus.
- 6 Item potest domi suæ consilium in scriptis dare. *ibidem* num. 89.
- 7 Item, si in minoribus est, nec habet stipendia Ecclesiastica, potest aduocare: imò & qui in sacris, si non habet, vnde viuat *ibid.* 90. 91.
- 8 Notariatus, seu tabellionatus officium non potest exercere, præsertim in secularibus negotijs. *ibid.* 92.
- 9 Secus in spiritualibus. num. 101.
- 10 Non potest, si in sacris est, aut beneficium habet. *ibid.* num. 93.
- 11 Secus, si in minoribus est. num. 98.
- 12 Et nisi in causa hæresis, seu in curia Ecclesiastica. num. 94. 97.
- 13 Et nisi contraria sit consuetudo exercendi Notariatus à clericis. *ibid.* nu. 102.
- 14 Potest esse testis in contractibus, & testamentis. num. 107.
- 15 Tempore pestis potest esse eorum iudice seculari sine licentia Episcopi *ibid.*
- 16 Potest vendere vinum suum, etiam minutim, cum aduertentijs ab Episcopo præscribendis. Cong. Episc. 5. Maij 1593.
- 17 Item vendere, & emere animalia necessaria ad cultum bonorum suorum quorumcumque. ead. 15 Nouemb. 1616.
- 18 Priuilegio canonis gaudent clericus coniugatus cum vnica, & virgine, incedens in habitu, & tonsura. DD. communiter.
- 19 Item vxor eius, si manus iniectio fiat ei in odium viri. Carol. de Grass. de eff. cler. eff. 9. nu. 115. cum DD. ibi cit.
- 20 Item clericus degradatus verbaliter tantum Barb. cum alij de iure eccl. l. 1. cap. 39. §. 1. num. 6.
- 21 Non gaudet clericus hæreticus, bigamus, immiscens se enormitatibus, hoc est, faciens seditionem, prælia, aggressiones in populo, Idem *ibidem* nu. 8. 9. 10.
- 22 Neque clericus minorum ordinum dimisso habitu, & tonsura, negotijs secularibus

## ADDITIO.

- 1 Prohibetur procurari, & aduocare, seu patrocinari apud iudicem secularitatem. DD. cum Barb. de iure Eccl. l. 1. cap. 40. n. 83.
- 2 Aduocare potest in causa propria, seu Ecclesiæ suæ, seu personarum miserabilium. DD. *ibid.* num. 86.

- laribus se immiscens post trinam Episcopi monitionem. *Idem ibid. nu. 11.*
- 23 Neque is, qui per annum exercet artem ignominiosam, mimi, histionis &c. post trinam Episcopi monitionem. *ibid. num. 13.*
- 24 Neque is, qui publice exercet officium lanionis, aut cauponis, si coniugatus sit, vel habitum dimisit, post trinam Episcopi monitionem. *ibid. num. 14.*
- 25 Neque famuli, & filij clericorum, etiam in casibus, in quibus gaudent priuilegio fori. *Idem ibid. num. 15.*
- 26 Licet prohibeantur clerici tutores esse, possunt tamen suscipere tutelam proximorum consanguineorum. *DD. cum Barbosa. de iure Eccl. l. 1. cap. 39. §. 5. num. 73.*
- 27 Et eo casu possunt negotiari res pupilli, non tamen causa turpis lucri. *Congr. conc. 23. Nou. 1619.*
- 28 Tutelam, honorariam quoque, possunt suscipere. *Guttier. in trac. de tutel. p. 1. cap. 1. nu. 3. quæ excludit negotia secularia.*
- 29 Vide 7. Decisiones *Congr. conc. apud Barbosa. de iure Eccl. l. 1. c. 40. n. 127.* circa legitimam clericorum negotiationem, cum alijs sex decisionibus eiusdem *S. Cong.*
- 30 Cap. Odoardus, priuilegio non gaudet clericus excommunicatus *DD. cum Barb. loc. cit. l. 1. c. 39. §. 6. num. 18.*
- 31 Neque is, qui falso asseruit, sed idoneas habere facultates *ibid. num. 19.*
- 32 Neque dolo versatus cum creditore. *num. 20.*
- 33 Neque laicus, effectus clericus, post debita contracta in fraudem. *num. 21.*
- 34 Neque clericus exercens illicitam negotiationem. *num. 22.*
- 35 Neque qui debita contraxit spe huius priuilegii. *num. 23.*
- 36 Neque qui ludo, vel luxuriose bona consumpsit. *num. 24.*
- 37 Neque condemnatus per tres sententias conformes. *n. 25. vbi alij hoc negant.*
- 38 Neque obligatus in forma camera. *nu. 26. vbi tamen alij oppositum docent.*
- 39 Neq; obligatus ad pensionem soluendam. *num. 27. vbi alij contra sentiunt.*
- 40 Neque conuentus actione reali *nu. 28.*
- 41 Neque pro debito ex delicto. *num. 29.*
- 42 Neque debitor pauperioris. *nu. 30.*
- 43 Neque debitor ratione depositi apud se facti. *num. 31.*
- 44 Neque hæres non confecto inuentario numero 32.
- 45 Neque qui administrauit aliena bona *num. 33.*
- 46 Neque periurus, vel suspectus de fuga. *num. 34.*
- 47 Neque qui negauit debitum. *num. 35.*
- 48 Neque laicus fideiussor clerici gaudet hoc priuilegio. *num. 36.*
- 49 Clericus fideiussor laici gaudeat. *nu. 37.*

## Clericus concubinaris.

- 1 **C**lericus concubinam, aut mulierem suspectam in domo, vel extra detinere, aut cum ea consuetudinem vllam habere non audeat. *Trid. sess. 25. cap. 14.*
- 2 Si monius non absteat, tertia parte fructuum quorumcumq; beneficiorum, & pensionum, ipso facto sit priuatus. fabricæ Ecclesiæ, aut pio loco arbitrio Episcopi applicanda. *ibid.*
- 3 Si pericueret, post secundam monitionem priuetur omnibus fructibus, applicandis, vt supra, & administratione beneficiorum arbitrio Ordinarii. *ibid.*
- 4 Si nihilominus eam non expellat, tunc beneficij, officij, pensionibus perpetuo priuetur, & inhabilis efficiatur, ad honores, beneficia, & officia, iudicio superiorum. *ibid.*
- 5 Si dimissam repetat, aut aliam sibi adiungat, excommunicetur. *ibid.*
- 6 Et hæc cognitio causa ad ipsos Episcopos spectet, qui sine figura iudicij procedere possint. *ibid.*
- 7 Clericis vero nõ habentibus beneficia, imponatur pœna carceris, suspensionis ab ordine, inhabilitatis ad beneficia, & alijs pœnis iuxta Canones. *ibid.*
- 8 Quæ de concubinato, vel alijs impudicis clericorum statuta sunt, seruanda erunt, etiam si quis modo cum vna, modo cum alia muliere impudica deliquisse comprehendatur. *Prouinc. 6.*
- 9 Non licet Episcopo bis dispensare cum clerico super crimine publico concubinatoris. *Ricc. in pr. xi. resol. 396. V. Sodomia num. 1. 2.*

## ADDITIO.

- 1 Est ipso iure antiquo suspensus: quod

D 4 inno-

- innouatum est à Trident. *sess. 25. capit. 14*  
& decisum refert *Philbertus noster Martini*  
*de sacr. ord. p. 5. cap. 13. num. 15.*
- 2 Potest Episcopus absoluere ab hac suspensione, non tamen post actum ordinis dispensare potest ab irregularitate. *Idem ibid. num. 19.*
  - 3 Concubina clerici potest puniri ab Episcopo. ex Trident. *sess. 24. cap. 8. de reform. matrim.*

## Cleri Conuentus.

- 1 Procuratores Cleri ad omnia, quæ accidere possunt, ne fiant, neque in Synodo: sed tantum ad particularia negotia. Congr. Episc. 21. *Martij 1589.*
- 2 Curati Regulares tenentur interesse cū alijs curatis Congregationi casuum conscientia eadem 13. *Octobris 1592.*
- 3 Confessarij saculares possunt cogi, vt intersint lectioni de casibus conscientia. eadem 9. *Aug. 1594.*
- 4 Præsbyteri non curati non possunt cogi ad Congregationem casuum conscientia. eadem 16. *Januar. 1601.*
- 5 Singulis mensibus in Diœcesi modo in vnam, modo in aliam Ecclesiam parochialem. Vicariorum foraneorum cura, clerus cogatur: idque in orbem fiat Prou. 2.
- 6 Non in Decembri, neque Ianuario pro locorum, & temporum ratione. Prou. 4.
- 7 Tàm in Vrbe, quàm in Diœcesi pro conuentu cleri menstruo edantur certa regula. *ibid.*
- 8 Missam singuli celebrent: Missam conuentualem pro Defunctis, vel de Spiritu Sancto solemniter cantent, concioque ab vno ex ijs habeatur. Prou. 1.
- 9 Fiat processio circa cæmeterium. *ibid.*
- 10 In domo Parochi vno serculo contenti cibum capiant. *ibid.*
- 11 Aliquid legatur de casibus conscientia, seu Decretis vtilioribus, seu agatur de communibus cleri defectibus. *ibid.*
- 12 Ne tamen fiant hi Conuentus in die festo, neque in festo, loci, vbi habendus est conuentus. Prou. 2.
- 13 Die Dominico, antecedente conuentum, moneatur populus, vt intersit. *ibid.*
- 14 Quæ vero questionum explicationes habita erunt in iisdem conuentibus, &

- si quæ minus explicata fuerint, ea omnes ad Episcopum consignate litteris Vicarijs foranei mittantur, cuius iudicio illa approbata in codice referantur, custodiendum à Vicario foraneo. *ibid.*
- 15 In festis locorum ne accedat Parochus ad alienam Ecclesiam, Missam facturus, sine licentia Episcopi in scriptis. Prou. 4.
  - 16 Quæ licentia danda est ijs tantum, qui omnibus consideratis, necessarij videntur ad celebritatem. *ibid.*
  - 17 Quatuor, aut sex ad summum, nisi aliquando plures adhibendi sint ex legato, vel alia de causa. *ibid.*
  - 18 Si alij Sacerdotes conuenire possunt, ne accedant Parochi, & de his non ij, qui maiorem populum habent. *ibid.*
  - 19 Absente Parocho substituatur alius Sacerdos approbatus ad Missam, & functiones parochiales. *ibid.*
  - 20 Vel præcedente festo die, moneat populum de absentia, ob festum alibi celebrandum. *ibid.*
  - 21 Exteri Sacerdotes non admittantur, neque in choro, neque in mensa, neque in elemosynis distribuendis. *ibidem.*
  - 22 Eligantur probati viri, à quibus clerici inferioris ordinis sæpè conuocati, vitæ ecclesiasticæ moribus instruuntur. Prou. 2.
  - 23 Eisdem semel, & iterum, quotannis recognoscat Episcopus coram se, vt progressiones eorum intelligat. *ibid.*
  - 24 Singulis mensibus, vel alio statuto tempore, testimonium ferant de Sacram. vsu, functionibus, studijs, & similibus ad præscriptam certam rationem. Prou. 4.

## Coadiutor Episcopi, &amp; aliorum.

- 1 Coadiutori Episcopi cum futura successione non licet ingredi ciuitatem pontificaliter. Congr. Rit. 31. *Jan. 1591. apud Quar. in Addit. V. Archiep. auctor. 17.*
- 2 Neque debet vti Cruce prælata ante se Coadiutor Archiepiscopi. eadem *ibid.*
- 3 Potest vti capa exercens Pontificalia in Ecclesia, absente Episcopo: eo autem præsentem, vt debet mantellito, & rochetto; non mozzetta, etiam eo absentem. eadem *ibid.*

- 4 Non debet federe in Sede Episcopali. eadem *ibid.*
- 5 Coadiutori Episcopi debetur primum stallum in choro, siue sedes cameralis. eadem 14. *in. 1623.*
- 6 Non sedet celebrans, nisi in faldistorio, neque habet Diaconos Assistentes, neque canonici parantur, neque ponitur septimum candelabrum eadem. 1. *Sept. 1607.*
- 7 Compellendi sunt Canonici, vt Coadiutori Episcopi solemniter celebranti, & Pontificalia exercenti assistant semper. eadem *apud Quar. supra.*
- 8 Idem celebrans, præter Diaconum, & Subdiaconum, debet habere assistentem Canonicum pro libro, ead. 7. *Aug. 1627.*
- 9 Non vitur baculo, nisi in ordinationibus. ead. 1. *Sept. 1607.*
- 10 Non debent Canonici accedere ad circulos ante eum. ead. *apud Quarant. supra.*
- 11 Decet, vt Coadiutor Episcopi confessionem faciat cum Canonico celebrante, & vt in fine Missæ benedicat populo. eadem *ibid.*
- 12 Potest, de licentia tamen Episcopi, benedicere populo, dum per ciuitatem incedit. eadem *ibid.*
- 13 Decet maximè, vt Canonici prodeant obuiam illi ad ecclesiam pontificaliter accedenti ad ostium Ecclesiæ eumque discedentem ad idem ostium deducere, imò esset commendandum, si nonnulli Canonici ad eius ardes accederent. ead. *ibid.*
- 14 Non potest largiri Indulgentias, nisi nomine Episcopi, si eas concesserit. ead. *ibid.*
- 15 Coadiutores cum futura successione à Papa tantum deputari possunt. Fr. Leo *for. p. 2. cap. 4. num. 77.*
- 16 Debet dari Coadiutor Beneficiato minus idoneo. *Trid. sess. 21. cap. 6.*
- 17 A solo Episcopo datur. Doct. *apud Barbof. alleg. 63. num. 7.* & datur Archidiacono, si eget. *Monet. de distribut. par. 2. quest. 1. numer. 24.* non autem potest Episcopus dare alii Dignitati, seu Canonico. idem *ibidem num. 26.* quamquam hodie cessare videtur antiqua causa in Archidiacono. *num. 28.*
- 18 Potest dari ad tempus ob senium, vel morbum coadiuti. *Garz. p. 4. cap. 5. num. 5.*
- 19 Certa portio reddituum assignanda est Coadiutori. *Azor. p. 2. l. 8. c. 6. quest. 1.*
- 20 Si redditus non sufficiunt, prius prouideatur infirmo Rectori. *Ricc. in Praxi resol. 494. nu. 21.* prius Coadiutori. *Azor. p. 2. l. 3. cap. 2. q. 9.*
- 21 Coadiutor Archidiaconi, eo absente habet in Ecclesia eiusdem prærogatiuas. *Cong. Rit. 28. Aug. 1628.*
- 22 Coadiutor Dignitatis fedet in loco supra Canonicos. *Garz. part. 4. cap. 5. nu. 65.*
- 23 Coadiutor canonici post omnes canonicos fedet. *Gonzal. ad reg. 8. cancell. glos. 5. §. 9. num. 101.*
- 24 Coadiutor canonici præbendæ presbyteralis fedet ante Canonicos Diaconalis. *Leo in Thessfor. par. 2. cap. 4. num. 57. 58.*
- 25 Regulariter Coadiutor potest omnia, quæ coadiutus. idem *ibid. num. 64.*
- 26 Habet vocem actiuam, & passiuam in capitulo, prout alii Canonici. *Rot. in Salamantina Coadiutorie 1. Iulij 1594. coram Penia.*
- 27 Coadiutor infirmus, vel legitime impeditus lucratur distributiones, non coadiutus infirmus. *Leo vbi supra num. 65.*
- 28 Coadiuto excommunicato, Coadiutor lucratur distributiones, nisi inseruiat proprio coadiuto ad eiusdem lucrum. idem *ibid. num. 67.*
- 29 Forma Coadiutorie semper est consideranda. idem *ibid. num. 64.*  
*V. Fidei Professio. num. 8. Fori Priuilegium. num. 14. Parochorum munera. num. 40. V. ist. circa Canonicos exemptos. num. 7.*

## A D D I T I O.

- 1 Non debet accendi septimum candelabrum in Missa Pontificali coadiutoris Episcopi *congr. Rit. 1. Sept. 1607.*
- 2 Rectori leproso dandus est coadiutor. *DD. cum Barbof. de iure Eccl. l. 3. cap. 10. nu. 9.*
- 3 Item paralitico *ibid. num. 10.*
- 4 Et demeni. *ibid. num. 11.*
- 5 Illiterato quoque & imperito. *ibidem numero 12.*
- 6 Et propter auctam populi numerositatem. *num. 16.*
- 7 Item suspecto de bonorum Ecclesiæ dilapidatione. *ibid. num. 20.*
- 8 Coadiutoria, nulla facta mentione de obten-

- obtentis beneficijs, quæ habet, vitiat, & est nulla. *Garz. p. 2. c. 5. in addit. sub nu. 130. dub. 38.*
- 9 Ad titulum coadiutoria nemo potest ordinari, nisi ratione illius habent congruam sustentationem, quasi titulo pensionis, *Garz. p. 2. c. 5. a n. 132. Monet. de opt. can. c. 4. q. 8. n. 169.*
- 10 Coadiutor in Dignitate præcedit omnes Canonicos, absente coadiutore. *Cong. Rit. 22. Octob. 1619.*
- 11 Et facit omnes functiones absentis in stalli eiusdem. *ead. 12. Octob. 1619. & 29. May 1621.*
- 12 Coadiutor Canonici sedet vltimus post omnes Canonicos, viuente coadiutor. *ead. 16. Sept. 1606. 3. Dec. 1606. 18. Mart. 1607. 18. Aug. 1618. 10. Dec. 1619.*
- 13 Non obstante quocumque statuto. *ead. 10. Dec. 1619.*
- 14 Si non est sacris, potest omnia facere quæ sine paramentis sacris cum habitu canonicali facere posset coadiutus. *ead. 19. Dec. 1615.*
- 15 Et ei tenentur Canonici interuere in omnibus functionibus coadiuti. *ead. 10. Ian. 1609.*
- 16 Non tenetur ad onera Canonicoꝝ Iuniorum, post quos sedet. *ead. 16. Sept. 1606. & 15. Apr. 1606.*
- 17 Non sibi optat, sed coadiuto. *ead. 16. Sept. 1606.*
- 18 Gaudet coadiutor regula de annali, & trienniali, possessore. *ead. ibid.*
- 19 Possunt adesse coadiutus in suo stalli, & coadiutor in vltimo stalli, in Missis solemnibus, & processionibus. *Barbosi. de can. c. 29. n. 54.*
- 20 Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare sicut Canonicos. *Cong. Rit. 15. April. 1606. quicquid dicat Garz. p. 4. c. 5. nu. 89.*
- 21 Excommunicato coadiuto; seu iuste carcero coadiutor nihil illi lucratur. *Congr. conc. 15. Decemb. 1618. Barbosi. de can. c. 29. nu. 17.*
- 22 Neque potest lucrari coadiuto non ordinato de more, licet ipse coadiutor sit ordinatus. *Congr. Rit. 1. Decemb. 1619.*
- 23 Coadiutus numquam obligatus ad interessendum, si coadiutor legitime impeditus non interfit, lucratur tamen distributiones. *Congreg. conc. 9. Nouemb. 1630.*
- Barbosi. c. 29. num. 45.*
- 24 Non gaudet privilegij, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, puto ratione studij, aut lecturæ in vniuersitate. *Garz. part. 4. capit. 5. in add. post numero 130. dub. 30.*
- 25 Non potest exercere officia, ad quæ coadiutus est electus. *Garz. p. 2. c. 5. in add. sub nu. 88.*
- 26 Egrotans coadiutor, aut legitime impeditus habetur pro præsentis, si acta seruiebatur. *idem ibid. n. 80. 81.*
- 27 In capitulo, vbi agitur de coadiuto, potest adesse coadiutor, & è contra coadiutus, vbi agitur de coadiutore, nisi agatur de ipsa coadiutoria. *Garz. p. 4. cap. 5. num. 103.*
- 28 Extra Ecclesiam Cathedralē in absentia coadiuti tanquam verus & proprius Canonicus est censendus quoad præminētias veris canonicis conuenientes. *Cong. Rit. 15. Mart. 1608.*
- 29 Post mortem coadiuti debet coadiutor capere nouam possessionem. *ead. 21. Mart. 1609. & 30. Ian. & 3. Iunij 1616. & 1627.*
- 30 Et tunc tantum tenetur ad fidei professionem. *Barbosi. loco citat. c. 29. numero 14.*
- 31 Assignaturque illi vltima sedes post omnes Canonicos decem referunt DD. apud Barbosi. de can. capit. 29. numero 22.

## Comites palatini.

V. Exempti.

## Commutatio vltimarum voluntatum.

- 1 **E**X iusta, & necessaria causa debet fieri vltimatum voluntatum commutatio: & ab Episcopis summarie cognoscatur, antequam executioni deman- detur. *Trid. sess. 22. c. 6.*
- 2 Iustas causas sex affert Barbosi. de pot. Episcop. alleg. 83. a nu. 7. seqq.
- 3 Non potest Episcopus commutare defunctorum voluntatem. *Barbosi. n. 2. & 3.*
- 4 Potest autem concurrente iusta, & rationabili causa legatum pium ad certum vsum relictum commutare in aliū pium; quamuis tale legatum possit adimpleri. *Sylu. legatum 4. quæst. 12. Barb. sup. num. 15.*

- 5 An consensus hæredis requiratur: affirmat Abb. Negat Felin. apud Barb. *ibid.*
- 6 An etiam consensus Ecclesiæ, cui legatur. Affirmat P. de Vbald. Negat Bartol. apud eundem *nu.6.*
- 7 Item potest, quando legatum est circum pium opus incertum. Monet. *de commut. vlt. volunt. cap. 5. qu. 11. nu. 341.*
- 8 Item quando non sufficit ad opus certum à testatore designatum. idem *ibidem num. 330.*
- 9 Item pro vna vice, vel ad tempus, idem *ibid. num. 332.*
- 10 Item potest concedere modicam dilationem. idem *ibid. num. 391.*
- 11 Relictum factuum pauperibus potest conuertere in fabricam. Genuens. *M. m. P. aff. cap. 73. num. 5.*
- 12 Relictum pro fabrica conuertere in pium. idem *ibid. num. 6.*
- 13 Item potest exequi testatoris voluntatem in alio loco, & alio modo, data negligentia illius Ecclesiæ, in cuius fauorem testator ordinauit. Monet. *sup. n. 335.*
- 14 Item si urgeat necessitas commutandi, neque adiri potest Papa. idem *ibid. 348.*
- 15 Licet pateat aditus ad Legatum, seu Nuncium, qui tamen careant facultate commutandi *ibid. 352. 362.*
- 16 Potest item, si pia voluntas non potest de facto impleri, & de consensu hæredis mutari, vt aliquo modo impleatur. idem *ibid. 322.*
- 17 Immo, si non est omnino impossibile, sed valde difficile. *ibid. 334.*
- 18 Etiam si ex impossibilitate iuris deficiat executio. *ibid. 339.*
- 19 Dummodo testator probabiliter ignorauerit impossibilitatem executionis *ibidem 343.*
- 20 Et nisi impedimentum sit temporale. *ibid. 347.*
- 21 Ex omissione missarum, seu officiorum non celebratorum, pecuniam, quæ superest, potest Episcopus conuertere in alium pium vsum eiusdem Ecclesiæ. *ibidem 369.*
- 22 Non autem potest Episcopus commutare, quæ pertinent ad suam Cathedrallem, mensamue, aut Capituli sui. *ib. 378.*
- 23 Neque in ijs, quæ spectant ad subditos inferioribus Prælatibus, nisi ex horum negligentia. *ibid. 380.*

- 24 Relictum pro sustentatione pauperum in redemptionem captiuorum non potest mutare. Genuensis *loco cit. nu. 8.*
- 25 Relictum pro maritandis puellis non potest conuerti in vsum nondum nubilium. idem *ibid. nu. 14.*
- 26 Item ad certum vsum Ecclesiæ, nempe pro pilastris, non potest in alios vsum eiusdem Ecclesiæ, sine causa, nisi aliquid super sit. idem *ibid. nu. 16.*
- 27 Causæ denique commutationis sunt necessitas, & euidentis vtilitas. Monet. *sup. cap. 6. qu. 2. nu. 81. V. Legatum num. 5.*

Conceptio B. Virginis.

- 1 **Q**ui dicunt, mortaliter peccare, vel esse hæreticos eos, qui defendunt Conceptionem cum peccato originali, vel e contra affirmant, peccare eos, qui colunt festum Conceptionis, sunt excommunicati. Sixtus IV. Pius V. Trid. *sess. 5.* & Paulus V. 31. *Aug. 1617.\**
- 2 In publicis concionibus, lectionibus, & alijs actibus nemo audeat asserere Conceptionem cum peccato, & asserens contrarium non impugnet aliam opinionem; neque agatur de ea aliquo modo, sub censuris, & penis prædictarum Constitutionum Paul. V. *ibid.*
- 3 Datur facultas Episcopis, & Inquisitoribus contra transgressores, etiam Regulares. *ibid.*
- 4 Neque in colloquijs priuatis, seu scriptis audeat quis asserere Conceptionem cum peccato; neque de hac opinione affirmatiua agere sine speciali indulto Sedis Apostolicæ. Gregor. XV. 24. *Maii 1622.\** Dominiani tamen possunt inter se dumtaxat, non inter alios, neque cum alijs de materia eiusdem Conceptionis differere: neque super hoc molestari debent. idem 28. *Iulii 1622.\**
- 5 In officio festi Conceptionis eiusdem non aliud nomen, quam Conceptionis adhibeatur, sub pœnis prædictis. idem *supra.*
- 6 Cum facultate, vt supra, Ordinarijs, & Inquisitoribus contra quoscumque. *ibidem.*  
*v. Regular. iura sub Episcopis. num. 64.*

Con-



## Concilium Prouinciale.

- 1 Elebretur quolibet triennio à Metropolitanò, seu eo impedito, ab antiquiore Episcopo. *Trid. sess. 24. cap. 3.*
- 2 Non ergo ab exempto Episcopo cogi potest, antiquiore suffraganeis. Decisum refertur *in praxi Episcop. v. Concilium ad 7.*
- 3 Episcopi omnes, & alij, qui de iure, vel consuetudine, tenentur conuenire. *Trid. supra.*
- 4 Debent vocari, ita, quod non vocatus non tenetur ire, nisi indictum fuisset sequens Concilium in præcedenti. *Quaranta v. Concil. Prou. num. 3.*
- 5 Qui nulli Archiepiscopo subiiciuntur, aliquem vicinum Archiepiscopum semel eligant, in cuius Synodo intersint. *Trid. supra.*
- 6 Hæc electio mutari non potest. Decisum refert *Quar. loco cit. num. 2.*
- 7 Abbates habentes populum, & membra non exempta, à quibus appellatur ad Archiepiscopum, tenentur accedere. *Quar. in Addit. vbi supra num. 3.*
- 8 Abbates item habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, & cogentes Synodum tenentur, *ibid. v. Abbas, num. 46.*
- 9 Commendatarii quoque Episcopalem iurisdictionem habentes. *ibid.*
- 10 Capitula cathedralium vocari debent. *idem ibid.*
- 11 Et eo magis, si vacat Sedes. *ibidem in Addit.*
- 12 Capitula habentia quasi Episcopalem iurisdictionem sunt vocanda. Decisum refertur *ibid.*
- 13 De necessitate vocandi sunt Episcopi, non alij. *Quaranta ibid.*
- 14 Hoc est, Ordinarii, & quasi Episcopalem iurisdictionem habentes. *in Addit. ibid.*
- 15 Item electi, & possessionem adepti, licet non sint consecrati Episcopi. *ibid.*
- 16 Sufficit vocatio per edictum. *ibid.*
- 17 Quamdiu concilium non erit absolutum, moram purgare potest Episcopus. *ibid. num. 4.*
- 18 Non venientibus aliis deuoluitur auctoritas ad præsentem. *ibid. num. 5.*
- 19 Grauis necessitas excusat absentem. *ibidem num. 6.*
- 20 Qui subest duobus Metropolitanis, si eodem tempore ab ijs vocetur, mittat ad alterum litteras cum Procuratore. *ibid.*
- 21 Possunt compelli, vt veniant. *ibid. n. 7.*
- 22 Sub pœna suspensionis à communibus negotiis cum alijs Episcopis: & post trianam monitionem, excommunicationis *ibid.*
- 23 Potest Episcopus pro dicto accessu petere subsidium ab Ecclesijs, si pauper est. *ibid. num. 8.*
- 24 Archiepiscopus non potest petere aliquid à Prælati, sub pœna quadrupli. *ib.*
- 25 Litteræ Pastorales Archiepiscopi ab Episcopis promulgentur de Concilio celebrando. *Prou. 6.*
- 26 In die Epiphaniæ in omnibus Cathedralibus inter dies festos illud euulgetur. *Carem. Episc. lib. 1. cap. 31.*
- 27 Item per vnum saltem mensem ante, ad valus Ecclesiæ Cathedralis. *ibid.*
- 28 Tribus proximis diebus Dominicis in Metropolitana, & Parochialibus inter Concionem publicetur. *ibidem.*
- 29 Dominico die ante initium Concilij omnes communicent, & orent assidue pro tanto negotio. *Prou. 4.*
- 30 Quinta quaque feria Missæ dicantur de Spiritu sancto à singulis Sacerdotibus in Prouincia, & in Collegiatis cantentur. *Prou. 2.*
- 31 Vel saltem fiet commemoratio, si festo impeditur. *Prou. 4.*
- 32 Singulis diebus Dominicis processio cum Litijs in Collegiatis, & Parochialibus habeatur. *ibid.*
- 33 Et hæc fiant vsque ad finem Concilij. *Prou. 2.*
- 34 Imò, & singulis diebus à Dominica tertia ante diem Concilij dicatur collecta de Spiritu sancto vsq; ad finem Concilij. *Prou. 6.*
- 35 Quisque Episcopus inter ea de consilio suorum peritorum materiam instruat pro Concilio. *Prou. 4.*
- 36 Duobus saltem comitatus, Diacono, & Subdiacono accedat. *Prou. 6.*
- 37 Obuiam cuique Episcopo eant Vicarius Generalis, Prælati, & alij quos mittet Archiepiscopus per duo, aut tria miliaria *ibid.*
- 38 Cum ingreditur, mula vectus decore, non recuset, rogatu, & concesso

Ar-

- Archiepiscopi, in via populo benedicere. *ibid.*
- 39 Ad basilicam maiorem eat, oret, obuios in porta habens Canonicos, & clericos eiusdem. *ibid.*
- 40 Si occupati sint in Choro, duo quatuorue illi obuiam eant. *ibid.*
- 41 Campanæ pulsentur, & nisi diuina celebrentur, organum quoque cum praecantus modulatione. *ibid.*
- 42 Inde ad Metropolitanum veniat, qui obuiam procedens Episcopum benigne excipiat. *ibid.*
- 43 Paulo ante Concilium instituat oratio 40. Horarum in Metropolitana. Prou. 4.
- 44 Oratio sine intermissione curetur à Regularibus, & Monialibus in ciuitate. Prou. 6.
- 45 In tota Diocœssi idem Præstetur. *ibid.*
- 46 Imò & in tota Prouincia Episcopi curent. *ibid.*
- 47 Congregationes generales, quæ statæ in singulas hebdomadas habebuntur, significantur, tum campana, tum schedulis affixis. Prou. 4.
- 48 In Congregationibus vrantur Rocchetto discooperto, & Mozzetta. Cærem. Ep. l. 1. cap. 3. & Archiep. stola rubea super Mozzettam. Prou. 7.
- 49 Sedeant in Concilio secundum ordinationis suæ tempus Episcopi. Cærem. Episc. loco cit. cap. 31.
- 50 Episcopus, qui fuit Archiepiscopus, sedebit immediate post Metropolitanum. Quar. in Addit. loco cit. num. 9.
- 51 Exemptus sedeat super omnes suffraganeos Episcopos. Decisum refert prax. Episc. v. Concilium ad 4.
- 52 Aliorum ordo in sedendo habetur in Cærem. l. 1. cap. 31.
- 53 Abbates habentes quasi Episcopalem iurisdictionem habent vocem decisiuam. in Addit. ad Quar. sup. num. 3.
- 54 Capitulum Sede vacante habet decisiuam per Vicarium Capitularem. in Addit. *ibid.*
- 55 Capitula habent vocem consultiuam. Quar. *ibid.*
- 56 Totum Concilium est iudex, non singuli. *ibid.* num. 10.
- 57 Principalis iudex est Archiepiscopus de consilio aliorum, & consensu. *idē ibid.*
- 58 Et hoc modo pronunciare debet. *ibid.*
- 59 Poterunt alii habere vocem etiam decisiuam, accedente consensu omnium suffraganeorum. in Addit. *ibid.*
- 60 Potest suffraganeus impeditus constituere alium suffraganeum cum speciali mandato ad decidendum. Nauatr. conf. 3. de off. deleg. in antiquis.
- 61 Vel potius ad præsentandum suum votum in scriptis super aliquo particulari negotio, non in genere. Quar. in Addit. sup. num. 10.
- 62 Statut maior parti, licet dissentiat Archiep. Quar. *ibidem.*
- 63 Si nolit ille idè pronunciare, recurrendum est ad Papam. *ibid.* num. 10.
- 64 Cognoscere autem potest de omnibus causis ecclesiasticis totius Prouinciæ. *ibid.* num. 11.
- 65 Etiam finito Concilio, si ante finem cœpta est cognitio. *ibid.*
- 66 Non potest cognoscere de persona Archiepiscopi, nisi ad effectum monendi eundem. *ibid.*
- 67 Supplere potest negligentiam eiusdem, & cognoscere de causis appellationum. *ibid.*
- 68 Item & de causis Metropolitanæ Ecclesiæ. *ibid.*
- 69 Potest recusari Concilium, & haberi suspectum: & suspectus Episcopus in aliquo casu debet abesse. *ibid.* 12.
- 70 Statuere potest iuxta Canones, apponere pœnas, vel grauare, siue præiudicio aliorum. *ibid.* num. 13.
- 71 Ligantur subditi Episcopi suffraganei absentis, & laici quoque, in materia spirituali. *idē ibid.*
- 72 Item, & exempti vocati ad Concilium. Trid. sess. 24. cap. 2.
- 73 Caueatur multitudo statutorum, obligatio ad culpam, vsus censurarum nimius. Quar. sup. num. 13.
- 74 Non obligantur Regulares exempti. Nauatr. conf. 2. de sepult. in antiq.
- 75 Non potest Concil. Prouinciale dare facultatem penitenti subdito suffraganei eligendi confessarium non approbatum à suffraganeo ipso. Decisum refertur à Quar. loco cit. die 16. Martij 1581.
- 76 Ex Concilio Trident. debet cognoscere. De professione fidei sess. 25. capit. 2. de reformat.

De

- De iudicib. caufarum. *feff. 25. cap. 10.*  
 De diuinis officijs. *feff. 25. cap. 12.*  
 De tenuitate Cathedralium. *feff. 24. c. 13.*  
 De examinadoribus, & beneficijs curatis. *feff. 24. cap. 18.*  
 De recidentia, & licentijs. *feff. 23. cap. 1.*  
 De promouendis ad Cathedrales. *feff. 24. cap. 1.*  
 De uifitatione eorumdem. *feff. 24. cap. 3. & cap. 9.* si iudicatur ad quem spectet.  
 De Monasterijs, negligente Epifcopo. *feff. 25. de regul. cap. 12.*  
 De locationibus cōtra Canones factis. *feff. 25. cap. 11.*  
 De abufibus Indulgentiarum, miraculis, reliquijs. *feff. 25.*  
 De in moribus caufis Epifcoporum criminalibus. nam *feff. 24. cap. 5. & feffion. 3. cap. 8.* excipiuntur grauiores.  
 De collatione beneficiorum, indignis. *cap. graues, de pr. bend.*  
 De officijs publicis datis perperam, vel Iudaicis, vel Paganis. *cap. cum fit. de iude.*  
 77 Ieiunium celebrent Epifcopi cum fuis familijs pridie diei Concilij. Prouinc. 4.  
 78 Vesperis campanæ pulsentur, quod item fiat pridie cuiusque feffionis. *ibid.*  
 79 In dō in omnibus Ecclefijs à primis Vesperis per totam diem, & ipfa die fequenti, quouſque Archiepiſcopus ingreſſus fuerit Eccleſiam. Cerem. Epifc. loco cit.  
 80 Die ipfa concilij celebrent Epifcopi, item Sacerdotes omnes: reliqui communicent, & præſertim familiares de manu Epifcoporum. Prou. 4.  
 81 In prima feffione Proceſſio ſolemnis fiat, conuocato vniuerſo Clero, etiam Regulari. *ibid.*  
 82 Archiepiſcopi habitus erit amictus, alba, cingulum, ſtola, mitra pretioſa. Ceremon. Epifcop. loco citato.  
 83 Habitſ Epifcoporum erit ſupra Rochettum amictus, pluuiale, mitra auri-phrygiata. *ibid.*  
 84 Abbatum benedictorum erit pluuiale, mitra ſimplex. *ibid. & vide Abbas à nu. 43.*  
 85 Color rubeus adhibetur. *ibid.*  
 86 Miſſa de Spiritu ſancto per Archiepiſcopum cantabitur. *ibid.*  
 87 Sermo latinus ab eodem habebitur. Prou. 4.  
 88 Epifcopi triplici ductu incenſantur omnes. Zerol. p. 2.
- V. Concilium. Tertio.  
 89 In fine Miſſæ non datur ſolemnis benedictio, ſed in fine ſeſſionis. Cerem. ſup.  
 90 Cetera, vt in Pontificali, & Cœrem. Epifcoporum.  
 91 In alijs ſeſſionibus Miſſa, & ſermo ab alio Epifcopo, qui à Metropolitanano electus fuerit. Prou. 4.  
 92 Diebus feſtis mane ſaltem conciliares actiones omittantur, vt Epifcopi diuinis officijs vacent. *ibid.*  
 93 Decreto promulgato de concilij initio cantetur hymnus, Te Deum. Prouinc. 6.  
 94 Feſtis diebus ſolemni ritu Miſſa ab aliquo Epifcopo celebretur, & concio præterea ab eodem, vel alio Epifcopo ad populum habeatur, præſentibus alijs Epifcopis *ibidem.*  
 95 Ad vesp̄as item conueniant, & interſint ſacræ tractationi, quam Metropolitanus, vel alius Epifcopus habuerit. *ibid.*  
 96 Populus quoq; ſupplicationibus obcat Eccleſias inſigniores, & audiat quotidie, vel ſaltem tribus feſtis conciones in Metropolitana. *ibid.*  
 97 Singulis diebus Clerus ciuitatis in capella Archiepiſcopali clericales aliquas ſtudiorum exercitationes ineat ad præſcriptum. *ibi.*  
 98 Pro familiaribus Epifcoporum Teologus Metropolitanus, ſeu alius explicet eis Pfalmos, vel ſacros alios libros, quo tempore Congregationes Epifcoporum habentur. *ibidem.*  
 99 Nullus Epifcopus abeat ſine cauſa, & ſine licentia. Prou. 4.  
 100 Non poſſunt illicentiati recedere ante finem concilij, ſub pena excommunicationis, à qua abſoluntur ab ipſa Synodo tantùm. Quar. in addit. ſupra n. 4.  
 101 Si quis abijt, Procuratorem relinquat. Prou. 4.  
 102 Comprobatis decretis in ſeſſione, chorus canat: Te Deum. Prou. 6.  
 103 Antequam dimittatur Concilium, legantur Sanctiones Tridentinæ, & alia, quæ ad mores attinent Epifcoporum, & ex Pontificali promiſſiones factæ in eorum conſecratione. Prouinc. 4.  
 104 Epifcopi ordine accedentes ad altare maius in vltima ſeſſione aſſentiendo ſubſcribant poſt Metropolitanum. *ibidem.*

- 105 Idem præsent Procuratores antequam  
abeant. *ibid.*
- 106 Si non fecerint, excommunicationis  
pœnam incurrant. *ibid.*
- 107 Post acclamationes, & osculum pacis  
recedant in pace. Cerem. Episc. *loco cit.*
- 108 Non sunt publicanda Decreta incon-  
sulto Romano Pontifice. Sixtus V. *An-  
no 1584.*
- 109 Postridie illius diei, quo sessio vltima  
habita est, Missa solemnis fiat ab aliquo  
Episcopo pro defunctis Episcopis cum  
oratione latina, & absolutione solemni  
4. Iuniorum Episcoporum. Prou. 5.
- 110 In discessu Episcoporum, paulo ante,  
quisque eat in Ecclesiam Metropolitan.  
oraturus. Prou. 6.
- 111 Infra sex menses à reditu de Concilio  
debent Episcopi notificare Decreta Cõ-  
cilii approbata à Sede Apostolica. *Quar.  
loco cit. num. 14.*
- 112 Alias incurrunt suspensionem ab offi-  
cio bimestrem. *Barbof. alleg. 111. num. 21.*
- 113 Non potest Concil. Prou. concedere  
Indulgentias vltra dies 40. Henriquez  
asserit de cõmuni DD. *de indulg. c. 31. §. 4.*
- 114 Generale potest concedere Indulgen-  
tias plenarias. *Leo in Thes. fori Eccles. par.  
1. cap. 7. num. 17.*

A D D I T I O.

Decreta Concilii Prouincialis per appro-  
bationem, quæ fit Romæ à S. Congreg.  
non intelliguntur cõfirmata à sede Apo-  
stolica, sed tantum permilla. *congr. conc.  
Trident.*

*Conuenientibus ad Concilium Pro-  
uinciale, Metropolitanò, & suffra-  
ganeo Cardinalibus hæc videntur  
obseruanda, quæ in Prouinciali se-  
prio Mediolanensi.*

- 1 **M**etropolitanus ibit obuiam suffra-  
ganeo Cardinali extra urbem per  
duo circiter miliaria.
- 2 Si vehantur eadem lectica, præcedit  
Crux Archiepiscopalis, & suffraganeus  
in digniori loco sedens, benedicit po-  
pulo.

- 3 Si super mulas equitant, ambo hinc in-  
de benedicunt; quod præstitit aliquan-  
do, me teste, S. Carolus cum Cardinali  
non suffraganeo, veniente ad urbem.
- 4 Si rheda vehuntur, non solet Crux præ-  
cedere.
- 5 In Congregationibus pro negotiis Sy-  
nodalibus sedent ambo pares in sedibus  
nobilioribus quàm alii suffraganei, &  
sub baldachino: sed digniori locus à  
dextris est Metropolitanus; cuius etiam  
est totam actionem dirigere.
- 6 Stola adhuc adhibetur, vt supra, à Me-  
tropolitano; & Episcopi sedent cum  
Rocchetto, & Mozzeta.
- 7 In Ecclesia paratur sedes cameralis  
æque alta, cum pari baldachino, ac se-  
des Metropolitanus, ex aduerso in cornu  
Epistolæ, pro suffraganeo.
- 8 In qua sedet Cardinalis suffraganeus  
tempore Missæ Pontificalis Metropolitanus,  
cum cappa rubea, sine assistenti-  
bus: accedunt tamen, quoties opus est,  
duo Canonici Cathedralis, vt exuant,  
induantque Cardinalem, & cum eo di-  
cant, Confessionem, Introitum, Episto-  
lam, Euangelium, & alia, quæ legit, &  
dicit Metropolitanus, in sede sua, excep-  
tis coelectis: ministrantibus aliis librum,  
& candelam.
- 9 Episcopi retinent ad Missam pluuialia.  
& mitras: quæ, iis præsentibus, erunt è  
damasceno serico: & incensantur tan-  
tùm duplici ductu, coram Cardinali.
- 10 In processionibus ad Ecclesiam siue  
pro Synodo, incedunt pares, Metro-  
politanus à dextris, & solus benedicens;  
cum Mazzereiis solius ante Crucem Ar-  
chiepiscopalem.
- 11 Induunt ambo pluuialia; cum mitra  
auriphrygiata suffraganeus: cum pretio-  
sa Metropolitanus: hic cum amictu, al-  
ba, stola &c. & eodem modo sedent pa-  
res in sessionibus publicis Consilii, su-  
pra tres gradus, altiores Episcopis, siue  
baldachino pro ratione loci.
- 12 In Professione fidei emittenda, genu-  
flectente altero, alter cum aliis stat sine  
mitra: sedent mitrati ad professionem fi-  
dei per Episcopos genuflexos emissa.
- 13 Cantante Missam alio Episcopo, seu  
Canonico, sedent ambo illi in cornu  
dextro altaris, in sedibus cameralibus  
æqua-

aqualibus, cum cappa; Metropolitanus in digniori loco, prope altare scilicet, sine assistentibus, & sine circulis Canonorum: cum ceteris ritibus cœroniali Episcoporum.

- 14 Impedito Cardinali suffraganeo, ne congregationibus intersit, mittuntur duo Episcopi, ut votum illius exquirant, & ad alios reportent. *Vide supra V. Cardinalis num. 7. & seqq.*  
*V. Canonatum collatio. num. 6.*  
*Dispensatio num. 8. Subsidiuum Caritativum num. 8.*

### Concilium Tridentinum.

- 1 Prohibentur Glossæ, Commentaria, Annotationes, & Scholia super Decreta Concilij Tridentini, præterquam à deputatis à Papa. Pius IV. Anno 1563.
- 2 Sub pœna suspensionis ab ingressu Ecclesiæ ijs Prælati, qui prædicta ediderint. *ibid.*
- 3 Declarationes Concilij Tridentini non probant in foro contentioso, nisi afferantur authenticæ, cum sigillo, & subscriptionibus officialium Congreg. Conc. in Decreto impresso die 2. Aug. 1631.\*
- 4 Prohibentur omnino translationes Concilij Trident. in Gallicam, vel alias linguas. Congreg. concil. 2. Iunij 1629.\* addidit pœnas Iudicis librorum prohibitorum. Cong. Iudicis 15. Nouemb. 1629.\*
- 5 Reuocata sunt omnia priuilegia in ijs, quibus contrariatur Concilio Tridentino. Pius IV. 13. Martij 1565.
- 6 Ne exigantur iuramenta contra Decreta Concil. Trid. sub pœna suspensionis à diuinis, vel interdicti, vel excommunicationis pro varietate personarum, Pape reseruata. Gregor. XIII. Anno 1584.  
*V. Libri prohibiti. num. 15. 16.*

### Concio Sacra.

- 1 Episcopus concionari potest in Ecclesijs Regularium. Congr. Episc. 17. Ianuarij 1584.
- 2 Si concionatur Episcopus in propria Ecclesia, non potest præterelegere eleemosynam solitam dari alijs concionatoribus. eadem 30. Ianuar. 1615.
- 3 Quo tempore Episcopus concionem

habet nemo alius, neque Regularis, concionetur. Prou. 4. Ex Decreto Clem. V.

- 4 Non potest Episcopus concionari extra suam Diœcesim. Decisum à Clem. VIII. referunt DD. apud Barbof. *alleg. 76. num. 2.*
- 5 Curati animarum festis saltem diebus populo prædicent. Trident. *sess. 5. cap. 2. sess. 24. cap. 4.*
- 6 Idem per se, vel per alios impensis suis prædicent omnibus diebus festis, & in Quadragesima, & Aduentu, quotidie, vel saltem tribus hebdomadæ diebus, & aliàs opportunè, Episcopi iudicio. *sess. 24. cap. 4.*
- 7 Qui è Parochis concionari nescit, de scripto Homilias pronunciet. Prou. 1.
- 8 Parochi ad altare concionaturi stabunt aperto capite, neque tunc altaris candelæ extinguantur. Prouinc. 6.
- 9 Si pulpitem ascendant inter Missarum solemnias, casulam deponant, & eo casu caput tegant, sedeant, ut maluerint. *ibidem.*
- 10 Munus prædicationis committi potest per Episcopum etiam clerico, qui non sit in sacris. Decisum referunt DD. cit. à Barbof. *alleg. cit. num. 45.*
- 11 Nullus secularis, siue regularis, etiam in Ecclesia sua, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Trident. *sess. 24. c. 4.*
- 12 Regulares in suis Ecclesijs non nisi approbati à suis superioribus, & de licentia eorumdem cum benedictione Episcopi prædicare possunt. idem *sess. 5. c. 2.*
- 13 Extra suas Ecclesias concionaturi licentiam ab Episcopo cum benedictione petant. *ibid.*
- 14 Quatuoraginta neque per se, neque per alios prædicent. *ibid.*
- 15 Concionatores quicumque ante, & post concionem Quadrages. adeant ipsimet Episcopum. Prou. 7.
- 16 Tenentur predicatorum benedictionem petere ab Episcopo quouis tempore, nedum in Quadragesima, & Aduentu. Congreg. Episcop. 16. Octob. 1601.
- 17 Qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, sine licentia Episcopi, prædicare præsumpserint puniri possunt ab Episcopo. Gregor. XV. 5. Februar. 1622.
- 18 Item, & ij, qui in suis Ecclesijs, Ordinum

- num suorum, non petita Episcopi benedictione, aut ipso contradicente idem. *ibid.*
- 19 De Parochi licentia potest approbatus concionator predicare in Parochiali. Decisum refert Barbof. *alleg. 76. num. 15.*
- 20 Potest Ordinarius ab eisdem exigere professionem fidei, si ita videbitur expedire. Decisum refert Fr. Leo in *Thesaur. p. 1. c. 9. num. 8.*
- 21 In Cathedrali solus Episcopus eligit, & deputat concionatorem, sublata omni consuetudine immemorabili contraria. Decisum refert Barb. *sup. num. 6.*
- 22 Est autem in optione Episcopi, vel eligere, vel retinere consuetudinem, ita ut si ipse eligat, non compellat alios ad expensas; si relinquat aliis electionem, ad expensas eosdem cogere possit. Decisum refert idem *ibid. num. 11.*
- 23 In aliis Ecclesiis ad Episcopum pertinet electio impensis eorum, qui illas prestare tenentur, aut solent. Decisum refertur *ibid.*
- 24 Non tamen sublata est immemorabilis consuetudo, qua facultas nominandi Predicatore in Ecclesiis non Cathedralibus alteri, quam Episcopo, competeret. Decisum refert idem *ibid. num. 6.*
- 25 Citra consuetudinem contrariam potest Episcopus eligere concionatorem, sed alimenta, & eleemosynam eidem ipse prestare debet. Congreg. Episcop. 6. Februar. 1615.
- 26 Qui per ambitum quasiuisset locum concionandi deprehensus fuerit, eo loco ne concionetur. Prou. 7.
- 27 Ordinarie concio fiat post Euangelium. Prou. 4.
- 28 In laudem Defuncti non nisi post Missam. *ibid.*
- 29 Eo tempore non dicantur Missæ, neque Horæ Canonicae, neque submissa voce, neque in altari subterraneo. *ibid.*
- 30 Nocturne fiant conciones. Prouinc. 3.
- 31 Cum solennes Processiones fiunt, Iubilæum, & similia celebrantur, de iisdem conciones habeantur. *ibidem.*
- 32 Idem fiat in Pentecoste de confirmatione. *ibid.*
- 33 Sacram Scripturam de communi SS. *Barth. Gauant. Man.*
- Patrum sensu interpretentur. Prouinc. 1.
- 34 Predicans errores, aut scandala disseminans interdicitur ab Episcopo. Trident. *sess. 5. cap. 1.*
- 35 Ne certum Antichristi diem, aut in licii prædicent. Leo X. Anno 1516.
- 36 Neque suas reuelationes. idem *ibid.*
- 37 Neque vitia Episcoporum, aut aliorum Prælatorum singillatim mordeant. idem *ibid.*
- 38 Et hæc tria prohibentur sub pœna excommunicationis, referuata absolutione Papæ. *ibid.*
- 39 Ne historias apocryphas narent, neque miracula non probata, neque fabulas inceptas, neque hæreticorum opiniones referant apud imperitos. Prou. inc. 1.
- 40 Ne quemquam nominatum, aut tacite illum designantes infectentur. *ibid.*
- 41 Indulgentias se publicent sine consensu Episcopi. *ibid.*
- 42 Non possunt commendare pauperes in propriis Ecclesiis sine licentia Episcopi, sed tantum propria Monasteria. Congreg. Episcop. 8. Maii 1602.
- 43 Neque collectam pecuniæ proponant: & in Dicecesi Vicarius Foraneus consularur. Prou. 6.
- 44 Neque liceat eleemosynæ causa concionatori se ipsum commendare: non tamen vetitum sit piis hominibus de licentia Episcopi id facere. *ibid.*
- 45 Canonici, & clerici concioni sæpissime intersint. Prou. 1.
- 46 Iubeantur adesse sub pœnis arbitrariis. Prou. 2.
- 47 Et in habitu choralis. Prou. 4.
- 48 Viri à mulieribus diuidantur. Prouinc. 1.
- 49 Qui Parochi conciones non integras audiunt, ex quoquam contemptu, grauius puniantur. Prou. 3.
- 50 Non potest Episcopus cogere populum mulctis, & pœnis ad audiendam concionem in Parochiali. Decisum refert Prax. Episcop. *v. predic. ad 4.*
- 51 Possunt Regulares certo die prohiberi, ne concionentur, ut totus populus conueniant ad Cathedralis. Congreg. Episcop. 17. Nouemb. 1592.
- 52 Neque possunt fermocinari in congregationibus sæcularium hora illa, in qua Episcopus ipse prædicare voluerit.

E vel

vel coram se facere solemnitè, prædicari. cong. conc. Decreto impresso 1525.  
Roma.

- 53 Prohiberi quoque potest concio non solita extra cathedralem tempore Adventus, & Quadragesimæ. cong. Episc. 10. Febr. 1604.
  - 54 Neque prohibere in Parochiali conciones Quadragesimales eo titulo, ut frequentior sit populus in cathedrali. eadem 20. Febr. 1601.
  - 55 Populus de rebus subministrare victum de more concionatori, solitamque elemosynam, compellatur, etiam interdicti pœna. Prou. 4.
  - 56 Prædicatorum elemosynam ne vniuersitates moderentur, Episcopi current. congregat. Episcop. 3. Iulij 1590.
  - 57 Si ex publico ciuitatis arario concionatori solent elemosynæ dari, ea consuetudo seruetur. Decisum refert Barb. alleg. 76. nu. 13.
  - 58 Nulla vero ex parte merces tribui solita concionatori exigenda est à Pensionarijs. Decisum refert Barb. *ibidem*.
  - 59 Vbi sunt Hebræi, in sabbatis conciones illis habeantur, non in loco sacro, cura Ordinarij, Greg. XIII. Anno 1584.
  - 60 Conueniant illi à 12. annis supra, ita ut tertia saltem eorum pars interfic, sub pœnis interdicti commercij, & alijs arbitrio Ordinarij. *ibidem*.
- V. Archiepiscopus, numero 30. Eucharistia numero 57. Excommunicatio, numero 34. Exequiæ, numero 58. 59. 60. Interdictum numero 26. Monialium cura spiritualis, numero 38. 39. Montes pietatis, numero 3. Quadragesima, numero 9. Regularium iura sub Episcopis, numero 32. Scqq. Suspendio num. 15. Vicarius Foraneus numero 10. Visitatio Episcopi, num. 36.

## A D D I T I O.

- 1 Concionante Episcopo, prohibetur aliorum concio. Cong. conc. 2. Maij 1629.
- 2 Non tamen Parochi eo tempore prohibentur concionari eadem 11. Iunij 1631.
- 3 Parocho concionanti non tenetur vniuersitas loci dare aliquid, quod solet alijs dari concionatoribus. ead. 20. Mart. 1621.

## Concubinarius.

- 1 **T** Er admonitus ab Ordinario excommunicetur, nec absoluitur nisi paruerit. Trid. sess. 24. capit. 8. de Matrim.
- 2 Si neglexerit censuram, seuerè contra eum procedatur. *ibid.*
- 3 Mulieres, siue coniugatae, siue solutæ, quæ cum concubinarijs publicè viuunt post tertiam monitionem puniantur ab Ordinarijs, & extra locum, vel Diocesim eijciantur. *ibidem*.
- 4 Semel ad pœnitentiam, & communionem admissi, si in loco eodem peccatorum hæserint, ne amplius ad communionem admittantur, nisi emendati. Prou. 2.

## Confessarius.

- 1 **E** piscopi vigore priuilegij, de quo in cap. fin. de pœn. & remiss. non possunt eligere sibi sacerdotem sibi non subditum in confessarium sine approbatione proprii Ordinarij. Decisum refert DD. apud Barb. alleg. 25. nu. 9.
- 2 Neque potest Concilium Prouinciale dare facultatem pœnitenti subdito suffraganei eligendi sibi confessarium non approbatum ab ipso suffraganeo. *Vide sup. Conc. Prouinc. numero 75.*
- 3 Non possunt deputari confessarii à laicis vigore iurisdictionis. Cong. Episc. 22. Maij 1615.
- 4 Parochi censentur approbati in ciuitate, vel oppido, vbi sita est parochialis ad confessiones audiendas; non autem passim per totam Diocesim. Decisum refert Prax. noua episc. p. 2. c. 1. nu. 10.
- 5 Et dimissa parochiali, non habetur idoneus Decisum *ibid.* refertur.
- 6 Nemo, neque etiam Regularis audire potest confessiones secularium, etiam sacerdotum, nisi aut parochiale habeat beneficium, aut ab Episcopo per examen, si videbitur necessarium, approbetur. Trid. sess. 23. cap. 15.
- 7 Neque alius, præterquam Episcopus, potest approbare confessarios. Decisum refert Barbos. alleg. 25. numero 12.
- 8 Nimirum Episcopis loci, vbi auditur confessio, Nauar. in Man. cap. 27. nu. 266. Decisum refert. Campanil. Rab. 12. c. 12. nu. 77.

9. Sublata sunt privilegia audiendi confessiones sine prauo examine. Urban. VIII. A. 1628. 12. Sept. \*
10. Semel examinati, & approbati non debent iterum ab eodem Episcopo examinari, nisi à successore, si velit. Pius V. A. 1571.
11. Qui fuerint approbati sine examine, possunt suspendi, & examinari. Congr. Episc. 31. Junij 1615.
12. Possunt admitti ad tempus. Congreg. Episcop. 7. Julij 1594. & Decisum 2. Julij 1587. refert *Confessus in summa tit. 17. cap. 4.*
13. Licentia ad beneplacium renocari potest. Congr. Episcop. 12. Martij 1519.
14. Expiratque mortuo concedente. Henric. lib. 6. cap. 6. §. 7. in fine.
15. Approbentur confessarij in scriptis. Prouinc. 4.
16. Valet tamen approbatio in voce DD. cit. à Barbof. loco cit. nu. 19.
17. In facultate, que datur confessarijs, addatur semper clausula, ne absoluant à reuerentis. Prou. 7.
18. Non approbati, si audiant, excommunicati sunt. Prou. 1.
19. Et confessio est nulla. Prou. 3.
20. Prohibiti audire confessiones, si absoluat, tenet absolutio, si fuerint approbati, nisi eius auferatur interdictio. Sà *Confessor. num. 11.*
21. Ideo tabella confessariorum approbatorum, vbi sunt plures, habeatur in facciata. Prouinc. 1.
22. Regulares habeant testimonium suorum superiorum. Prou. 4.
23. Non possunt Confessarij Regulares suspendi ab audiendis confessionibus, nisi ex noua causa, & ad confessiones actente, aut ob non seruatum interdictum ab Episcopo positum. Congr. Episc. 29. Nouemb. 1615. \*
24. Neque potest adiri facultas audiendi confessiones omnibus simul vnius Conuentus, inconsulte Sac. Congr. eadem. *ibidem.*
25. Prelati Regulares, seu alij Religiosi non approbati ab Episcopo non possunt ante confessiones secularium, qui sunt de familia lato modo sumpta, & seruiunt Monasterio. Decisum refert *Armen. dat. apud Barb. alleg. 25. num. 45.*
26. Secus, si vere sunt de familia, & continui commensales. *ibidem.*
27. Possunt audiri aegroti in domibus eorum. Possunt tamen Episcopi sub pœna suspensionis à confessionibus audiendis præcipere, vt confessarij moneant Parochos de audita confessione. Congregat. Episc. 1. Julij, 1636.
28. Dent testimonium de audita confessione aegrotorum pro Medico, & Parocho. Prou. 4.
29. In articulo mortis, præsentate Parocho sine causa non recusando non potest quilibet sacerdos absoluere. DD. apud Barb. *alleg. 5. num. 51.* vbi, & aliqui docent, posse.
30. Confessionalia, nisi sit in capellis, & cellulis, sed in Ecclesia aperto loco. Prouinc. 7.
31. Sera claudantur, imagines pix affigantur, lamina forata, & tenuis tela adhibeatur. Prou. 4.
32. Nulla sit ibi capsula pro elemosyais. *ibidem.*
33. Habeantur ibi Bulla Cœnæ, & Tabella casuum reuerentium. *ibidem.*
34. Superpelliceum, & stola adhibeatur. Prou. 5.
35. Regulares audiant cum habitu Choralis. *ibidem.*
36. Ne audiantur mulieres ante ortum solis, neque post occasum. Prouinc. 1.
37. Neque in cellis, sed in sedibus tabella media. *ibidem.*
38. Nec sine causa in priuatis aedibus. *ibidem.*
39. Qui mulierem in confessione extra sedem solitam, in qua crasis ferrea lignea, sit audierit, ipso facto suspensus est à munere confessarij. Prouinc. 7.
40. Restitutio incertorum Episcopo reuerentur Prou. 4. *Vide casus reuerenti num. 12.*
41. Non applicent sibi pecuniaria pœnam Prou. 3.
42. Neque sibi dari patiantur, etiam pro Missis. *ibidem.*
43. Neque pecuniæ distribuendæ suscipiant onus. *ibidem.*
44. Qui in ipso ministerio pecuniã, vel alia acceperit, ipso facto suspensionem à diaconis currit, licet sponte detur. Prou. 7.
45. In Paschate dent singulis testimonium de audita confessione Prou. 4.



- 46 Formula testimonij cura Episcopi imprimatur. *ibid.*
- 47 Non licet per litteras seu internuncium confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere Congregation. Sancti Officii 19. Julij 1622.
- 48 Sollicitantes in confessione mulieres ubique puniantur. Pius IV. A. 1561. Greg. XV. 1622.\*
- 49 Siue sint peccata inter confessarium & penitentem; siue agat confessarius, ut cum alijs fiant siue ante, siue post immediate, seu occasione confessionis, ea etiam non secuta siue extra confessionem in loco confessionis, siue sermones, siue tractatus habuerint, seuerissime puniantur. *ibid.*
- 50 Moneant confessarii sollicitatos teneri ad denunciandum sollicitantes; alios grauius putari possunt non monentes, seu negantes adesse obligationem reuelandi. *ibid.*
- 51 Qui criminis socius fuerit, aut quoquomodo particeps, sciat sibi esse interdictum munus audiendi eos, quos habuerit culpae socios. Prouinc. 7.  
*V. Absolutio. num. 7. 34. & seqq. Casus reseruati nu. 17. Clericus. nu. 49. Cleri conuentus nu. 3. Conc. Prouinciale nu. 75. Confraternitates num. 33. 34. Doctrina Christiana. nu. 16. 18. Extrema unctio. n. 1. Fidei Professio n. 27. Legatus num. 5. 8. Regularium iura sub Episcopis. nu. 15. 16. 17. 84.*
- 52 Qui de leui abiurauit, non est impeditus audire confessiones, etiam saecularium. eadem *ibid.*
- 53 Si sollicitati noluerint manifestare sollicitantes, post Episcopus dare auctoritatem confessario recipiendi in scriptis cum iuramento denunciationem personae sollicitatae, quae consensus, quam statim tenebitur confessarius deferre Episcopo, vel Inquisitori. Decr. S. Off. 17. Sept. 1624. per litteras datas ad Archiep. à Card. Millino.

## A D D I T I O.

- 1 Ex causa concernente confessiones potest Episcopus suspendere confessarium approbatum absolute, & retocare licentiam audiendi confessiones. Cong. Episc. 30. Aug. 1630.
- 2 Et item, si confessarius sit scandalosus, ita ut iudicio Episcopi, cuius oneratur conscientia, à confessionibus sit repellendus, aut suspendendus. ead. *ibid.*
- 3 Praecipitur omnibus ordinarijs, ut in actu approbationis confessariorum, eisdem legatur, & intimetur constit. Greg. XV. contra sollicitantes, & praesertim §. 9. ita Decr. S. Officij 3. Octob. 1626.
- 4 Qui sollicitauerit ad turpia in confessione, vel ante, vel post eam per quamcumque gratiam factam, vel faciendam non potest restitui, ut valent confessiones saecularium audire. Congreg. S. Off. 2. Decemb. 1562. apud Laur. de Frauch. tom. 1. controu. qu. 4. de hac materia.
- 5 Neque ille, qui abiurauit alijs secreta, vel publice, aut alias quomodocunque. ead. 13. April. 1630.

## Confirmatio.

- 1 Debet ministrari cum pluuiali, stola, & baculo. Congreg. Episc. 19. Febr. 1585.
- 2 In die feriali potest ministrari & à non ieiuno. Sylu. V. Confirmatio. quæstion. vn.
- 3 In Palatio Episcopi, seu loco honesto, potest. Henric. lib. 3. Confirm. cap. 6. §. 7. in fine.
- 4 Ne accedant ij, qui de aliena sunt Diocesi. Prouinc. 4. S. Confirmatio numero 3.
- 5 Confirmans tamen non sibi subditos non incurrit culpam, neque penam ex praesumptione, quod placeat Episcopo alieno. Henric. loco citato §. 6.
- 6 Minoribus septennio ne ministraretur, nisi aliud Episcopo videatur, ex causa. Prou. 1.
- 7 Potest puer trium annorum confirmari. Barb. loco cit. M. Ant. Gen. in Man. Past. c. 54. nu. 3.
- 8 Muti, & surdi possunt confirmari, Barb. loc. cit. nu. 20.
- 9 Et perpetuo amentes. idem numero 21.
- 10 Adulti prius peccata confiteantur, & ieiuni confirmentur, si mane ministratur: caput etiam mudent. Prouinc. 5.
- 11 Stabant adulti, ita ut pedem dextrum pedi comparris dextro quisque superponat. *ibid.*
- 12 Mares primò, tum feminae confirmantur. *ibid.*

- 13 Mutandum nomen in melius, si primum non congruit. *ibid.*
- 14 Confirmati frons abstergetur à sacerdote, tum à clerico in sacris lauetur. *ibidem.*
- 15 Pannus chrisimalis, si opus est, potest iterum poni super alium confirmatum Durand. *in Rat. lib. 6. c. 84. n. 8.*
- 16 Nullus excommunicatus, interdictus, vel grauioribus facinoribus alligatus, aut Christianæ fidei rudimenta non edoctus, accedat ad hoc recipiendum sacramentum Pontif. Rom.
- 17 Patrinus debet esse alius ab eo, qui fuit in Baptismo DD. apud Barbof. *alleg. cit. num. 51.*
- 18 De numero Patronorum dic, vt supra in baptismo cum Tolet. *in sum. lib. 2. cap. 24. num. 11.*
- 19 Non refert, an Patrinus sit maior ætate DD. apud Barb. *n. 39. loco cit.*
- 20 Ne sint Monachi, vel Abbates, *cap. non liceat de consecr. dist. 4.*
- 21 Neque excommunicati, interdicti, facinorosi, aut ignorantes rudimenta fidei Pontif. Rom.
- 22 Sint confirmati. Sylu. *V. Confir. nu. 4.*
- 23 Nullus præsentet nisi vnum, aut duos, non plures. *ibid. & Pont. Rom.*
- 24 Nihil donentur à Patrinis. Prou. 1.
- 25 Describantur confirmati in libro. *ibid.*
- 26 Episcopus exiens per villas, & oppida, vt sacramentum Confirmationis ministret à nemine est procurandus. Decisum refert Barbof. *alleg. cit. nu. 10. oppositum docent Genuens. in Manual. Pastor. capit. 35. num. 16. & Campanil. Rubert. 11. cap. 26 nu. 105.*
- 27 Negligentia Episcopi notabilis in confirmando, mortale peccatum est Sà V. *Confirmatio. n. 12.*
- 28 Reiteratio Confirmationis an inducat irregularitatem; Aiunt. Negant DD. apud Barb. *alleg. n. 28. 29. 30. V. Interdictum, numer. 30. Irregularitas. num. 35. Monialium receptio nu. 36. Sacramenta nu. 3.*
- 29 Episcopus alienus ministrans hoc Sacramentum debet ab Episcopo Diocesano prouideri. Cong. Episc. 15. Maij 1584. & apud Barb. de iure Ecc. lib. 1. c. 11. n. 42.
- 30 Ordinatus ante confirmationem, etiam scienter, non est irregularis. Nau. in Man. *Barth. Gauan. Man.*

c. 22. n. 9. & Barb. de pot. Episc. alleg. 2. nu. 14. contra Maiolum, & alios.

## Confraternitates.

- 1 **V**Na tantum eiusdem generis, siue à Regularibus siue à sæcularibus in singulis locis institui potest Clem. VIII. A. 1604.
- 2 Non licet Regularibus instituire Confraternitates cum vsu sacrorum sine Ordinario loci Congr. Episc. 6. Dec. 1616.
- 3 De consensu Ordinarij instituuntur omnes, qui & statuta probet. Clem. VIII. *supra.*
- 4 Priuilegia, & Indulgentias nominatim concessas communicare licet, non alias, cum recognitione earundem ab Ordinario per duos de Capitulo Cathedralis Ecclesiæ faciendæ. *ibid.*
- 5 Exprimantur litteræ aggregationum, seu institutionum gratis. *ibid.*
- 6 Sub pœna priuationis officiorum, & nullitatis actorum. *ibid.*
- 7 Confraternitates sanctissimi Sacramenti, vbique terrarum erectæ, vel erigendæ absque noua concessione, communicatione, vel aggregatione participes sunt quorumcumque priuilegiorum, concessionum, indulgentiarum, & gratiarum Archiconfraternitati de Minerua concessorum, & concedendorum, statim, ac earundem erectio Apostolica, vel auctoritate ordinaria facta fuerit. Congr. Indulg. 15. Febr. 1608.\*
- 8 Facultates concessæ Dominicanis pro societate Rosarij, locum non habent in societatibus eiusdem, extra eorum Ecclesias. Cong. Episc. 13. Maij 1603.
- 9 Vnicuique Confratriæ præficiatur idoneus sacerdos. Prou. 6.
- 10 Officiales quotannis eligantur, & cum sacris suffragijs. Congregat. Episc. 18. Julij 1594.
- 11 Electio Officialium ad confratres, confirmatio ad Episcopum spectat, exceptis ijs, quæ sub immediate Regum potestate existunt. eadem 11. Aug. 1617.
- 12 Fiat præsentè Parocho, vel alio Sacerdote deputato ab Episcopo, nisi aliud Episc. videatur. Prou. 5.
- 13 Nihil inde emolumentum accipiatur, neque Officiales ipsi eligant successores.

E 3 res,

- res Congreg. Episcop. 24. Apr. 1584.
- 14 Electione Officialium prorogata, sine Ordinarij licentia, acta omnia sint deinceps nulla. Prou. 7.
- 15 Ne admittantur in ijs, qui doctrinam ignorent Christianam. Prou. 5.
- 16 Neque homines facinorosi, turpis vitæ, aut infamiae labe notati, *ibid.*
- 17 Qui adscripti & moniti non se emendant, amoveantur, *ibid.*
- 18 Amictus ne detur alicui, nisi præfente Parocho, vel alio Sacerdote, qui amictum stata prece benedicat, *ibid.*
- 19 Neque amictum domi aut alibi, quam in schola afferuet, & confratris dimittatur, quocumque casu ille recedat, *ibid.*
- 20 Arma ne quis gerat vnâ cum sacroamictu, *ibid.*
- 21 In Oratorijs Confratrum ne retineatur Eucharistiæ sacramentum Congr. Episc. 21. Martij 1594.
- 22 Si concedatur ibi seruari Eucharistiam, Sacerdos ibi ab Ordinario approbatus resideat. Prou. 7.
- 23 Neque exponatur oratio 40. horarum sine licentia Episcopi Congregat. Episc. 20. August. 1601.
- 24 Prohibetur item processio sanctissimi Sacramenti, Prou. 7.
- 25 In Dominicis, & festis diebus Missæ sacrificium ne fiat ibi, nisi tempore, & hora ab Ordinario præscribenda, *ibid.*
- 26 Feria V. & Sabbato sancto ne ibi Missa celebretur, neque cuiquam, ne ipsis quidem confratribus à Dominica Palmatum, vsque ad Dominicam in Albis inclusiue Eucharistiam ministrare liceat, *ibidem.*
- 27 Neque in Natiuitate Domini, Ascensione, Pentecoste, Assumpt. B. V. & omnium sanctorum Festo, *ibid.*
- 28 Nullæ benedictiones ibi fiant candelarum, ramorum, ouorum, & frugum, sub pena sacerdoti benedicenti suspensionis à diuinis eo ipso: confratribus autem arbitrio Episcopi, *ibid.*
- 29 Officium B. V. tantum, & sub missa voce recitent, non autem cantent, *ibid.*
- 30 Vesperas eodem modo. *ibid.*
- 31 Officia recitent, vel ante, vel post officia Cathedralis, & Parochialis Ecclesiæ, neque impediant Doctrinam Christianam, Prou. 5.
- 32 Non benedictionem, neque thurificationem sibi inuicem, vel alijs impartiantur. Prou. 4.
- 33 Confessarij quicumque eligendi approbentur à superioribus, & Ordinario: & absolueri possunt iuxta priuilegia Confraternitatum, quatenus sunt in vsu, & non aduersantur Trid. Conc. neque constitutionibus Pontificiis Clemens VIII. *vbi supra.*
- 34 Non à casibus Bullæ Cornæ, nec à reseruatis Papæ, vel Ordinario loci: neque ab excommunicatione lata ab homine, neque in irregularitate dispensari possunt. *ibid.*
- 35 Eleemosynæ colligi debent ad præscriptum Ordinarij, remotis pelubus, & mensis, *ibid.*
- 36 Neque liceat sine licentia Episcopi queritare eleemosynam. Prou. 5.
- 37 Oneribus satisfaciant, aut in propria Parochiali, aut in Ecclesijs intra eius Parochiæ fines ab Episcopo designatis, nisi testatores aliud statuerint. Prou. 7.
- 38 Anniuersaria, & quæ septimo, vel trigesimo die fiunt officia, in Parochialibus fiant, nisi habeant ius sepulturæ. *ibidem.*
- 39 Et tum Parocho quoque præfente qui officium peragat, & quando scilicet ibi cadauer est sepultum. *ibid.*
- 40 Duplicata eo casu detur Parocho eleemosina, *ibid.*
- 41 Parochus, intra cuius fines est Ecclesia Confraternitatis, debet adesse funeribus, quæ fiunt in dicta Ecclesia, & idem debet cantare Missas solemnes, alioquin cantet capellanus, Cong. Episc. 20. Aug. 1601. V. Parochorum munera n. 21.
- 42 Ne inuicent confratrem tacite, vel expresse, vt sibi eligat sepulturam in eorum Ecclesijs, in quibus est ius sepulturæ, sub pena excommunicationis late sententia. Prou. 7.
- 43 Et quidquid inde detrimenti ceperit Ecclesia parochialis, seu alia, cui sepeliendi ius competeat, totum resarciant, *ibidem.*
- 44 Neque possint associare finem vllum, nisi, qui obijcit vnus sit ex ipsis, vel facultatem in scriptis obtinuerit ab Ordinario: quibus casibus nihil consequantur. *ibid. & exequia n. 29.*

- 45 Psalmodia ad mortuorum corpora, thurificatio, aqua aspersio laicis confratribus ne permittatur, *ibid.*
- 46 Sepultura nemini in eorum Oratorijs, Ecclesijs concedatur, nisi Episcopo constet, id eis licere; vbi verò ius sepulturae concessum est confratribus, nemini alii, neque iure electionis; sed neque ipsis quidem confratribus; nisi per sex menses ante obitum sint adscripti. Prouinc. 5.
- 47 Ad solemnes cleri processiones accedant, Prou. 2.
- 48 Fiat processio quotannis ab omnibus simul Confratris in Ciuitate, in Diocesi verò in proprijs locis, sumpta ab iisdem sacra communionem, in gratiarum actionem de dono indulgentiae concessa à Sede Apostolica. Prou. 3.
- 49 Dignior locus detur antiquiori confratriae, quae habitum prius assumpserit de Episcopi, aut Papae facultate, & solita fuerit antea obire supplicationes, licet tempore sit inferior, & minoribus gaudeat priuilegijs. Prou. 6.
- 50 Cum processiones agunt, sacerdotem secum habeant. Prou. 5.
- 51 Neque Crucem, quae per clericos praeferi solet, deferant, sed imaginem Crucifixi, & sanctorum. Prou. 7.
- 52 Noctu ne obeant ipsi processiones sine licentia Episcopi, & cum certis regulis. Prou. 6.  
*V. Indulgentia n. 14. In patronatus, n. 36. Monialium Ecclesiarum, num. 15. Praecedentia, n. 2, 3. Processio n. 13, 40. Seminarium clericorum n. 33. Visitatio Episcopi n. 4, 23, 24, 25, 42.*
- 53 Confraternitati Rosarii non competit praecedentia super alias, quae ante illam habent habitum, Congreg. Rituum 9. Decemb. 1617.
- 54 Idem dic de Confraternitate Corporis Christi in processione eiusdem. eadem 30. Sept. 1628.
- 55 Non possunt Confraternitates in suis Ecclesijs per suos Capellanos facere, solemner celebrare, confessiones audire, sepelire, Sacramenta ministrare, & similia, quae ad solum Parochum spectant, sine licentia ordinarij, & Parochi. eadem 18. Maii 1602. 14. Ianuar. 1612.

Conseruatores.

- 1 Litterae Conseruatoriae non suffragantur ad hoc, vt coram suo quique Ordinario in criminalibus, & mixtis causis non possit accusari, & contra eum inquiri, &c. Trident. sess. 14. cap. 5.
- 2 In ciuilibus etiam causis, si ipse actor fuerit aliquem trahere in iudicium, ei non licet apud suos Conseruatores iudices. *ibid.*
- 3 Litterarum Conseruatoriarum beneficium ultra quinquennium non valet. *ibidem.*
- 4 Et durante quinquennio mutari non possunt, nisi ex causa legitima Greg. XV. A. 1621.\*
- 5 Expirat etiam officium morte conceditis, nisi negotia sint incepta, DD. apud Barbof. alleg. 106. n. 50.
- 6 Vicarij Generalis non possunt esse Conseruatores. DD. apud Barbof. *ibid.* n. 13. Affirmant alij posse, *ibid.*
- 7 Neque priores, seu Guardiani, aut alij Regulares, Cong. Episc. 6. Oct. 1617. apud Barbof. sup. n. 15.
- 8 Debent autem esse Iudices electi in Prouinciali, vel Diocesana Synodo Gregor. XV. sup.
- 9 Alioquin per annum coram Ordinario cognoscantur causae. *ibid.*
- 10 Electio facta exhibeatur Ordinario infra duos menses, alias coram eo agantur causae. *ibid.*
- 11 Non possunt deputare Subconseruatores. DD. apud Barbof. sup. n. 4.
- 12 Neque habent iurisdictionem, nisi in casibus, \* in quibus Regulares sunt rei; neque extra ciuitate, aut Dioceses, in quibus deputantur. Greg. XV. supra.
- 13 Non tamen sublata est facultas, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs dummodo obseruent formam praescriptam in constitutionibus, Innoc. I V. & Bonifacii VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in 6. declar. Congr. Conc. edita Anno 1624.\*
- 14 Constitutio Gregor. XV. de Conseruatoribus non afficit Religionem Ierosolymitanam; nisi quoad Iudices Conseruatores, eidemque Religioni adhuc ius eiusmodi Iudices Conserua-

- tores eligendi competit. Congreg. Concil. 6. Februar. 1627. & Urban. VIII. 27. Febr. 1628.\*
- 15 Orta controuersia inter Conseruato-rem, & Ordinarium super iurisdictione, per arbitros iudicetur, Trid. sup.
- 16 Et hi eligantur ante progressum causa Greg. XV. sup.
- 17 Nullum habeant proprium tribunale, Trid. loco cit.
- 18 In Mediolan. Prouincia seruetur constitutio Greg. XIII. Prou. 7. dimirum.
- 19 Quod si in curia tantum Episcopali loci, ubi deputati sunt, ius reddere teneantur, alibi minime, ne partibus quidem consentientibus.
- 20 Causas, quæ iudicalem requirunt indaginem, non debent attingere.
- 21 Sed eas tantum cognoscant, quæ à iure sunt concessæ de manifestis iniuriis, & violentiis.
- 22 Neque facultatis fines excedant sub pœna annuæ suspensionis ab officio, & nullitatis processus: pars autem excommunicationi subiaceat.
- 23 Orta controuersia præter arbitros, licet Conseruatori ad suum confugere superiorem.
- 24 In causis ne pronuncient, prout in cedula, neque habeant terminum pro seruato; sed liberè sententiam ferant, & de scripto publicent.
- 25 Propinas accipere non possunt, si constitutum habent stipendium: alioquin eas moderatas iuxta taxam Gregor. Decimertij per manus Notarii, sententia publicata.
- 26 Quicquid ultra taxam receperint, restituant: neque valet danctiam remissio, liberalitas, aut gratia, etiam in foro conscientiæ.
- 27 Depositio pecuniæ notetur à Notario, quo die facta est.
- 28 Neque deponatur, nisi post traditam Notario sententiam.
- 29 Ante diffinitiuam nihil omnino accipiant; neque pro interlocutoriis, aliisue decretis, neque pro legendis scripturis, & processibus.
- 30 Assesores, seu arbitri nihil eo nomine accipiant, ob visas scripturas, aut decimum suffragium, & in foro conscientiæ tenentur restituere.
- 31 Esculentia, & poculentia triduo consumptibilia non prohibentur accipi.
- 32 Aduocatos, Procuratores, Solicitatores, qui causas apud ipsos agant, neque verbo nominent, alioque modo designent, neque domi in contubernio habeant.
- 33 Notarios sibi sumant curiæ tantum Episcopalis.
- 34 Qui taxam sui Ordinarii sequantur, & exigant, præterquam in casibus à Gregorio XIII. expressis, in quibus, si taxæ minores sunt Ordinariorum, ex omnino seruentur. Hæc omnia Greg. XIII. 4. Junij 1580.\*
- 35 Abbates Oliuetani possunt eligi in conseruatores. Congr. Conc. 2. Mart. 1619. si fuerint electi Iudices synodales.

## Contractus.

- 1 Societates cum capitali saluo sunt vsurariæ, etiam in casu fortuito. Sixtus V. A. 1586.
- 2 Sub pœna nullitatis prohibentur, & aliis vsuræ pœnis. *ibid.*
- 3 Censui creati debet super re immobili, fructifera, & certis finibus designata. Pius V. A. 1569.
- 4 Item in pecunia numerata, coram Notario, & testibus in actu instrumenti *ibidem.*
- 5 Sine vlla conuentione de casu fortuito, *ibidem.*
- 6 Cum libertate vendendi rem illam absque laudemio, &c. & quomodocumque alienandi. *ibid.*
- 7 In venditione tamen præferatur dominus census, & per mensem expectetur. *ibidem.*
- 8 Pacta de lucro cessante ob moram solutionis, seu alia similia, nulla sint. *ibid.*
- 9 Neque census augeatur, neque nouus creetur super eadem re, vel alia pro censibus temporis præteriti, vel futuri. *ibid.*
- 10 Neque imponantur onera, quæ sunt extra naturam huius contractus. *ibid.*
- 11 Pereunte re in totum, vel ex parte, pro rata pereat census, & pro rata possit extinguui. *ibid.*
- 12 Pro extinctione fiat denunciatio ante duos menses; & post denunciationem intra

intra annum omnino soluatür pretium .  
*ibidem.*

- 13 Si non extinguitur, adhuc semper extingui potest. *ibid.*
- 14 Neque pactum vllum fiat ob non extinctum censum. *ibid.*
- 15 Aliter creati census habeantur sceneratitij. *ibid.*
- 16 Res infructifera ea esse declaratur, que tota, vel ex parte infructuosa perpetuo redditur, non aliquibus annis. Pius V. 1570.
- 17 Neque prohibetur, quin possint repeti expensæ, quæ fiunt litigando contra morosum debitorem. *ibid.*
- 18 Neque prohibentur fideiussiones, aut hypotheca bonorum pro euictione rei grauata, censu, aut pro solutione census. *ibid.*
- 19 In casu dotis assignandæ, non est necessaria pecunia coram Notario, & satis est etiam idonea schedula bancaria pro pecunia numerata. *ibid.*
- 20 Censu super bonis Communitatum status ecclesiastici non possunt excedere septem pro centenariis. Clem. VIII. apud Nald. *V. Censu num. 15.*

**Conuertita.**

- 1 Constitutiones Conuertitarum feruentur. Trid. sess. 25. cap. 18. de Regul.
- 2 Numerus certus ne in ijs constituatur, nec habeat locum in ijs, quod loco dotis, alimentorum in alijs Monialibus est decretum Prou. 6.
- 3 In ijs recipiendis sufficit consensus maioris partis Capituli. *ibid.*
- 4 Item in ijs admittendis ad professionem. *ibid.*
- 5 Professio emittatur ea ætate, eoque temporis spatio, quibus iure communi liceat, aut earum statutis est cautum. *ibid.*
- 6 Quæ post annum probationis non sunt habiles ad professionem aut eam omittere recusant, è Monasterijs nisi causis iure permissis, ne eijciant; sed tempus Nouitatus prorogetur. *ibid.*
- 7 Neque eæ, quæ non sunt habiles ad officium, etiam si domus illa non egeat Conuersis, contra institutum repellantur. *ibid.*

*V. Monialium clausura per totum.*  
*Monialium educatio aeterna. num. 4.*  
*Monialium cura temporalis. num. 19.*

**Corporale.**

- 1 **E**X lino debet esse. *capit. Consulto de cons. dist. 1.*
- 2 Ex cannabe fieri potest Azor. *lib. 10. cap. 28. quest. 8.*
- 3 In extrema parte eiusdem addi potest fericum, & aurum. Suar. 3. p. *dist. 81. sect. 6.*
- 4 Crux acu pingi potest in anteriori parte. Acta Med. Eccl. *de sac. suppellect.*
- 5 Benedicitur vna cum palla. Pont. Rom.
- 6 Non debet tangi à laicis, nec à sacris sceminis. *c. Sacratas. dist. 23.*
- 7 Neque lauari debet in vase communi. Ordo Rom.
- 8 Post primam lotionem potest tangi, & reparari à non sacris, antequam iterum adhibeatur. Syluest. *V. Corporalia. quest. 1.*
- 9 Post usum, & post lotionem non debet iterum benedici. *idem ibid. quest. 2.*

**Curiales.**

*V. exempti. num. 3. 4.*

**Decima.**

- 1 **S**oluantur integrè ab ijs, ad quos spectat Trid. sess. 25. cap. 12.
- 2 Qui eas subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec absoluantur, nisi plena restitutione secuta. *ibid.*
- 3 Euulgetur hoc decretum Concilij in Dominica prima Aduentus. Prouinc. 1.
- 4 Non potest Episcopus alicui concedere immunitatem à Decimis per viam priuilegij. Monet *de Decim. cap. 5. quest. 2. con. l. 1.*
- 5 Potest remittere Decimas, maximè suæ mensuræ debitas ex iusta causa. *ibid.*
- 6 Item interponere decretum, & consensum in cõpositione super solutione Decimarum. *ibid.*
- 7 Decimarum ecclesiasticarum inuestituras in perpetuum factas laicis, sed maioris legitime, declarat irritas Episcopus in earum recognitione. Prouinc. 5.

8 Pri-